

“Ἐγώ εἰμι
ἡ ὁδός
καὶ ἡ ἀγνόεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. ιδ' 6)

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΟΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Τύπος: Ξάρχημ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρῆματα,
αἱ ἐργὰ λαγῶ ὅμιν,
συνεῦμα ἔστι
καὶ ζωή ἔστι,,
(Ἰωάν. Γ' 63)

Έτος 109ον | Άπριλιος 2019 | 4333

Ο ΗΡΩΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Οι ήμέρες ποὺ πλησιάζουν φέρνουν στὴ σκέψη μας τὸ κοσμοσωτήριο γεγονὸς τῆς σταυρικῆς θυσίας τοῦ Κυρίου. Τῆς πιὸ μεγάλης καὶ μοναδικῆς θυσίας ποὺ γνώρισε ποτὲ ὁ κόσμος. Τῆς θυσίας ἀπὸ τὴν ὥποια ἀνέβλυσε ὁ πλουσιοπάροχος ποταμὸς τῶν δωρεῶν τοῦ οὐρανοῦ. Θυσία! Κανένα μεγάλο ἔργο δὲν ἔγινε χωρὶς νὰ προηγηθεῖ θυσία.”Ολα τὰ μεγάλα ἐπιτεύγματα τῆς ἀνθρωπότητας ἔχουν τὴν ρίζα καὶ τὴν γενεσιουργὸ αἰτία τους στὴ θυσία. Τὸ αἷμα τῆς θυσίας πότισε καὶ γιγάντωσε τὰ εὔσκιόφυλλα καὶ πολύκαρπα δένδρα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας. Αὐτό, στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων, μεταλαμπαδεύει καὶ διατηρεῖ τὴν ζωήν, εἴτε ἀναβλύζει ἀπὸ τὴν ἀθάνατη μπτρικὴ καρδιὰ εἴτε προσφέρεται ἀπὸ τὴν ζωογόνη φλέβα τοῦ αἵμοδότου. Οἱ πιὸ ώραῖες καὶ συγκινητικὲς πράξεις, τὰ πιὸ ὅμορφα καὶ εὐωδιαστὰ ἀνθη τῆς ἀρετῆς καὶ ἀγιότητας βλάστησαν στὴ βάση τοῦ Σταυροῦ καὶ ποτίστηκαν ἀπὸ τὸ αἷμα τῆς ὑπέρτατης θυσίας ποὺ πορφύρωσε τὸν λόφο τοῦ Γολγοθᾶ.

Ἐνα μεγάλο κεφάλαιο ἡρωισμοῦ τῆς καθημερινῆς ζωῆς, ποὺ δείχνει ὅτι ἡ ἐποχὴ μας δὲν ζουγκλοποιήθηκε ἀκόμη, ἀλλὰ ἔξακολουθεῖ νὰ διαθέτει σημαντικὰ ἀποθέματα ἀγάπης, τὸ ὄφείλουμε στὸ πνεῦμα τῆς θυσίας καὶ αὐταπαρνήσεως. Τί μεγαλειῶδες μιὰ μπτέρα ξαπλωμένη στὸ χειρουργικὸ τραπέζι πλάι στὴν κόρη της, γιὰ νὰ τῆς προσφέρει ἔνα της νεφρὸ μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς της! Ἡ ἡλικία ποὺ δὲν ξηροβραδιάζει στὴν πράσινη τσόχα μὲ τὴν τράπουλα στὸ χέρι, ἀλλὰ στὸ βρεφικὸ λίκνο, πάνω στὴν εὔπλαστη ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ της. Καὶ θυσιάζει πολλὲς φορὲς καὶ ύγεια καὶ ὅμορφιὰ καὶ ἀνέσεις καὶ δικαιώματα καὶ λιώνει σὰν λαμπάδα στὸν βωμὸ τοῦ καθήκοντος. Τὴν ἴδια θυσία βλέπουμε καὶ στὴ γενναίᾳ μορφὴ τοῦ πατέρα ποὺ χύνει καθημερινὰ ἰδρῶτα καὶ αἷμα, γιὰ νὰ ἀνταποκριθεῖ στὰ πολλαπλὰ καθήκοντα τῆς οἰκογένειάς του. Τὴν θυσία ἀτενίζουμε καὶ στὸν ἡρωικὸ μαχητὴ ποὺ ἀψηφᾶ καὶ τὴν ζωὴν του γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς πατρίδας του. Τὴν θυσία ἀντικρίζουμε στὴν εὐγενικὴ μορφὴ τῆς ἀδελφῆς νοσηλεύτριας ποὺ σκύβει μὲ αὐταπάρνηση στὸν κάθε ἀσθενή. Τὸ πνεῦμα αὐτὸ τῆς θυσίας συναντᾶμε καὶ στοὺς ἀφιερωμένους ἔργατες τοῦ Εὐαγγελίου, οἱ ὅποιοι ἐν μέσω ποικίλων δυσκολιῶν καὶ κινδύνων, μὲ μοναδικὴ αὐταπάρνηση, ἀναλίσκονται γιὰ νὰ φέρουν εἰς πέρας τὸ πολύμοχθο πνευματικὸ καὶ ίεραποστολικὸ τους ἔργο.

Τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας δὲν ὑπῆρξε ξένο καὶ στοὺς μύστες τῆς ἐπιστήμης. Μέχρι σήμερα ἔχουμε ἀκούσει γιὰ τὰ «θύματα» τῆς ἐπιστήμης. Ή ίστορία ἔχει ἀναγράψει στὶς δέλτους της καὶ στὴν πιὸ φανερὴ θέση τὰ ὄνόματα τῶν γιγάντων τοῦ πνεύματος ποὺ δαπάνησαν τὴν ζωὴν τους ὀλόκληρη, κλεισμένοι στοὺς τοίχους τῶν ἐργαστηρίων, γιὰ νὰ εὐεργετήσουν μὲ τὶς θεραπευτικὲς ἀνακαλύψεις τους τὴν ἀνθρωπότητα ὀλόκληρη. Μεγάλα πνευματικὰ ἀναστήματα ποὺ ἀφοσαν τὴν τελευταία τους πνοὴ σκυμμένοι στὴν ἐπίμονη καὶ ἐπίπονη ἐργασία τοῦ σπουδαστηρίου καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν ἐργαστηρίων. Καὶ πόσοι ἄλλοι ποὺ δὲν φυλακίζονται στὸ ἔγώ τους, ἀλλὰ ξανοίγονται στὸν πλοσίον καὶ ἔχουν γιὰ σύνθημά τους τὸ «**διδόναι μᾶλλον ή λαμβάνειν**» (Πράξ. κ' 35).

Καὶ σήμερα χρειαζόμαστε περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη ἐποχὴ ὅχι μόνο τὰ εὐγενικά «θύματα» τῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ καὶ «θύματα» τῆς ἀλήθειας, τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης, τῆς παρροσίας. Αὐτρώπους ἀσυνθηκολόγητους μὲ τὴν ὑποκρισία καὶ τὴ σκοπιμότητα ποὺ θὰ «**ἀπολέσουν τὴν ζωὴν τους**» καὶ θὰ τὴν προσφέρουν γιὰ τὶς αἰώνιες ἀξίες: “Ἐχουμε ἀνάγκη ἀπὸ τέτοιους ἀγνοούς ἵδεολόγους, φλογεροὺς καὶ ἀνιδιοτελεῖς ἀγωνιστές, ποὺ θὰ μοχθίσουν μέχρις αἴματος γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς ἀλήθειας. Ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ δὲν θὰ «**δώσουν ύπνο στοὺς ὄφθαλμούς τους καὶ στὰ βλέφαρά τους νυσταγμό**», ἀν δὲν δοῦν νὰ πραγματοποιοῦνται οἱ εὐγενικοὶ αὐτοὶ ὄφραματισμοὶ τους ποὺ ἐμπνέονται ἀπὸ τὸν Σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ. Ἄς μὴ λησμονοῦμε πῶς η θυσία ποὺ λάμπρυνε τὸν πολιτισμὸ ἔξαγιάστηκε ἀπὸ τὴ θυσία τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ. Ο σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ δὲν εἶναι μονάχα τὸ αἰώνιο σύμβολο τῆς ὑπέρτατης θυσίας. Εἶναι ἡ ἐμπνευστή καὶ ἡ δύναμη γιὰ ἡρωισμοὺς καὶ μεγαλόπνοα ἔργα ἀγάπης. Γιατὶ τὴ ζωὴ μας, τὴν ίστορία, τὸν πολιτισμὸ δὲν τὰ φωτίζουν τὰ ἐπιτεύγματα τῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ οἱ φωτοβόλες ὑπάρξεις τῆς ἀγάπης ποὺ ἔλυσαν σὰν λαμπάδες στὸ βωμὸ τοῦ καθήκοντος.

Λάστεψε τὸν Παράδεισο

Μιὰ ληστεία καὶ ἔνας ἀσυνήθιστος ληστής. Ὁ ληστὴς ποὺ λῆστεψε τὸν Παράδεισο. Εἶναι καὶ αὐτὸ ἀπὸ τὰ θαύματα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Πέρασε τὴ ζωὴ του στὴν παρανομία. "Ἐβαψε τὰ χέρια του στὸ αἷμα." Εφθασε στὴν ἔσχατην καταδίκην. Ὁδηγήθηκε στὸν σταυρό. Καὶ ὅμως ποιὸς ξέρει τί ἐσωτερικοὺς συγκλονισμούς, τί τρικυμίες πέρασε στὴν πολυτάραχη ζωὴ του! Φαίνεται πῶς αὐτὴ ἡ ληστρικὴ φυσιογνωμία ἔκρυψε μέσα της ἔνα πνευματικὸ διαμάντι. Ἔνα διαμάντι ποὺ δὲν ἔχανε τὴν ἀξία του, ἔστω καὶ ἄν ἦταν κυλισμένο στὴν λάσπη. Καὶ ἡ ὥρα γιὰ νὰ καθαρισθεῖ καὶ νὰ λάμψει σὲ ὅλη τὴν ἀστραφτερή του ὄμορφιὰ ἔφθασε. Ὁ Κύριος ποὺ «**δὲν ἤλθε καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἀμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν**» θὰ τὸ ἔπλενε μὲ τὸ τίμιο αἷμα Του. Ἐτοίμαζε τὸν δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς μὲ μυστικοὺς τρόπους ποὺ ἡ ἀγάπη Του γνωρίζει. Γνώριζε καλὰ τὴν ἀγαθὴν του διάθεσην. Ἡξερε πῶς καὶ ὅταν ζοῦσε στὴν παρανομία, ἡ βασανισμένη του ψυχὴ ἀναζητοῦσε τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὸ πιεστικό του φορτίο. Πληγώνοντας τοὺς συνανθρώπους του συγχρόνως πλήγωσε καὶ τὴ δική του ψυχή. Τὰ δάκρυα τῶν θυμάτων του δὲν τὸν ἄφησαν ἀδιάφορο. Ἡ σπίθα τῆς μετάνοιας, ποὺ ἔκαιγε δειλὰ μέσαι του, ζητοῦσε τὸ φυσερὸ ποὺ θὰ τὴν ἔκανε νὰ κάψει ὅλο τὸ ἀμαρτωλὸ παρελθόν του.

Καὶ ἡ στιγμὴ ἤλθε. Ἀργοσε ἵσως. Ἦλθε ὅμως. Ἡ σωτήρια στιγμὴ ἤλθε ἀκριβῶς τὴν τελευταία ὥρα. Πάνω στὸ ξύλο τῆς ἔσχατης καταδίκης, θὰ προσευχηθεῖ σὰν νὰ βρίσκεται στὸν πιὸ ἰερὸ τόπο λατρείας. Ἄξιώνεται νὰ προσευχηθῇ, ἵσως γιὰ πρώτη φορά, ἔχοντας πλάι του καὶ ἀπευθυνόμενος στὸν ἕδιο τὸν Θεό. Ἐκεῖ θὰ κάνει τὴν πιὸ εἰλικρινῆ του ἔξομολόγησην. Θὰ δείξει ὅλη τὴν συντριβὴν τῆς ψυχῆς του. Ταπεινωμένος καὶ μετανοημένος θὰ ζητήσει τὸ θεῖον ἔλεος. Τὸ ἔλεος ποὺ τὸν κατεδίωκε σὲ ὅλη τὴ ζωὴ του, γιὰ νὰ τὸν συλλάβει στὸ τέλος.

Πόσον εἰλικρίνεια, πόσον διάθεσην μετάνοιας φανερώνει ἐκεῖνο τὸ **«δικαίως»** ἐκεῖνο τὸ **«ἄξια ὡν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν»**! Δίκαια ἐμεῖς οἱ ληστὲς βρισκόμαστε σ' αὐτὴ τὴν τραγικὴν στιγμή, σ' αὐτὴ τὴν ἔσχατην καταδίκην, ὅμολογεῖ μὲ συντριβήν. Ἀπολαμβάνουμε ἄξια αὐτῶν ποὺ πράξαμε.

Αὐτὴ ἡ εἰλικρίνεια καὶ συντριβὴν εἶναι ὁ μεγάλος καταλύτης τῆς ἀμαρτίας. Αὐτὴ ἀνοίγει τὰ μάτια τῆς ψυχῆς σ' ἔνα ληστή. Καὶ βλέπει πιὸ καθαρὰ ἀπὸ τοὺς νομοδιδασκάλους καὶ θρησκευτικοὺς ὑγέτες ποὺ τὸ πάθος καὶ ἡ ὑποκρισία τύφλωνε

τοὺς ὄφθαλμούς τους. Ὁ ληστὴς βλέπει τὸν Χριστὸ πάνω στὸν σταυρὸ «χωρὶς εἶδος καὶ χωρὶς κάλλος», περιφρονημένο, φτυσμένο, χλευασμένο, καταπληγμένο, κρεμασμένο σὰν κακοῦργο. Καὶ δὲν διστάζει νὰ τοῦ πεῖ τὸ **«Μνήσθητί μου...»** Καὶ διακρύπτει τὴν ἀθωότητά Του. Καὶ ἐπιτιμᾶ τὸν ἄλλο ληστή. Καὶ κάνει ὅμολογία πίστεως. Ἀναγνωρίζει καὶ ὅμολογεῖ τὸ ἀνυπέρβλητο

ἡθικὸ μεγαλεῖο τοῦ Ἰησοῦ: **«Οὗτος οὐδὲν ἄτοπον ἐπράξεν»**. «Καὶ ὅλα αὐτὰ χωρὶς νὰ δεῖ νεκροὺς νὰ ἀνασταίνονται, λεπροὺς νὰ καθαρίζονται, θάλασσα νὰ γαληνεύει, δαίμονες νὰ φυγαδεύονται, ψωμὶα νὰ πολλαπλασιάζονται καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ποὺ εἶδε ὁ λαὸς τῶν Ἰουδαίων. Καὶ μολονότι τὰ εἶδε δὲν δίστασε νὰ τὸν σταυρώσει» (Χρυσόστομος).

Καὶ συνεχίζει γεμάτος θαυμασμὸ ἀπευθυνόμενος στὸν ληστή: «Μνήσθητί μου, λές, στὴ βασιλείᾳ Σου. Νέο καὶ παράδοξο πράγμα αὐτό. Σταυρὸ βλέπεις καὶ βασιλείᾳ ὄφραματίζεσαι; Τί εἶδες ποὺ νὰ σοῦ θυμίζει βασιλείᾳ; Εἶδες ἄνθρωπο σταυρωμένο, ραπισμένο, χλευασμένο, φτυσμένο, μαστιγωμένο. Γιὰ πές μου, αὐτὰ θεωρεῖς ἄξια γιὰ ἔνα βασιλιά;» Ἡ ἐξήγηση; Ο μετανοημένος ληστὴς παρατηροῦσε μὲ τὰ μάτια τῆς πίστεως. Προχωροῦσε ἀπὸ τὰ βλεπόμενα στὰ μὴ βλεπόμενα. Ἀπὸ τὴ φαινομενικὴ ἀσημότητα στὴν θεότητα. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Κύριος ποὺ δὲν κρίνει **«τὴν κατ' ὄφιν κρίσιν»**, ἀλλὰ βλέπει στὰ βάθη τῆς καρδιᾶς τοῦ ληστή, βραβεύει τὴν πίστην καὶ τὴ μετάνοιά του καὶ τοῦ προσφέρει τὴν βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν: **«Σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔση ἐν τῷ Παραδείσῳ»**.

Ο ληστὴς ὁ πρῶτος πολίτης τοῦ Παραδείσου! Ἐκπληκτὸς καὶ πάλι ὁ Χρυσόστομος δὲν παύει νὰ θαυμάζει τὰ παράδοξα τῆς δύναμης τοῦ Χριστοῦ. Ο Χριστὸς θριαμβευτὴς πιὰ εἰσέρχεται στὸν παράδεισο συνοδευόμενος ἀπὸ ἔνα ληστή! Δὲν εἶναι ντροπὴ γιὰ τὸν Παράδεισο ἡ εἰσοδος σ' αὐτὸν ἐνὸς ληστή; Ἐρωτᾶ ὁ Χρυσόστομος. Καὶ ἀπαντᾶ ὁ ἕδιος: Τὸ ἀντίθετο: «Τιμὴ γὰρ παραδείσου, τὸ τοιοῦτον ἔχειν δεσπότην, ὡς καὶ ληστὴν ἄξιον ποιῆσαι τῆς τρυφῆς τῆς ἐν τῷ παραδείσῳ. Καὶ γὰρ ὅτε τελώνας καὶ πόρνας εἰσήγαγεν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, οὐκ ἀτιμάζων τοῦτο ἐποίει, ἀλλὰ μᾶλλον ἐτίμα, δεικνὺς ὅτι τοιοῦτος ἔστιν ὁ Κύριος τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ὡς καὶ πόρνας καὶ τελώνας οὕτως ἐργάζεσθαι δοκίμους, ὡς ἄξιονς φανῆναι τῆς ἐκεῖσε πιμῆς καὶ δωρεᾶς». Οπως θαυμάζουμε ἔνα γιατρό, ὅταν θεραπεύει ἀρρώστους ποὺ πάσχουν ἀπὸ ἀνίατες ἀσθένειες, ἔτσι καὶ ἐδῶ θαυμάζουμε τοῦ Χριστοῦ τὴν θεϊκὴν δύναμην.

«Κόσμος παγερὸς καὶ ἀπρόσωπος»

«Η ΤΡΥΠΑ τοῦ ὄζοντος» πλανᾶται σὰν καθημερινὴ ἀπειλή. Φοβᾶται καὶ ἀνησυχεῖ καὶ ἀσφαλῶς ὅχι χωρὶς λόγο, ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος, γιὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, γιὰ τὴν ἐπερχόμενη καταιγίδα ἀπὸ τὶς βαθιὲς ἀλλαγὲς στὶς κλιματολογικὲς συνθῆκες ποὺ ὁ ἴδιος προκάλεσε. Εἶναι μιὰ σοβαρὴ ἀπειλή, ὅχι ὅμως ἡ μοναδική. Ό διάσημος Γάλλος φιλόσοφος καὶ παλαιοντολόγος Τεγιάρ ντὲ Σαρντὲν (Teillard de Chardin) ἔκανε λόγο γιὰ μιὰ ἄλλη ἀπειλή, ἀκόμα πιὸ τρομερή: «Η ἀληθινὴ ἀπειλὴ γιὰ τὸν ἄνθρωπο δὲν εἶναι τὸ πάγωμα τῆς γῆς, ἀλλὰ ἔνας κόσμος παγερός, ἐσωτερικὰ ἀπρόσωπος».

«Παγερὸς κόσμος, ἐσωτερικὰ ἀπρόσωπος» εἶναι ὁ κόσμος χωρὶς καρδιά. Η μᾶλλον ἔνας κόσμος ποὺ στὰ στήθη του δὲν πάλλει μιὰ σάρκινη τρυφερὴ καρδιά, ἀλλὰ ἔνας σκληρὸς καὶ παγερὸς λίθος. Ό κόσμος χωρὶς ἀγάπη, χωρὶς συμπάθεια, χωρὶς συμπόνοια γιὰ τὸν πλησίον, τὸν συνάνθρωπο, τὸν ἀδελφό. Καὶ αὐτὸν τὸν κόσμο διαμορφώνει ὁ σύγχρονος τραγικὸς καὶ ἐγωπαθὴς ἄνθρωπος ποὺ περιορίζεται στὸν ἔαυτό του καὶ περιστρέφεται ἀδιάκοπα γύρω ἀπὸ τὸ ὑπερτροφικὸ ἐγώ του. Δὲν νιώθει τὰ σκιρτήματα τῆς ἀνιδιοτελοῦς προσφορᾶς, τὴν χαρὰ τῆς ἀγάπης, τῆς ἀλληλεγγύης, τῆς συμπαραστάσεως στὸν πόνο τοῦ ἀδελφοῦ. Ἀναδιπλώνεται ἀδιάκοπα στὸν ἔαυτό του καὶ ἀποξενώνεται ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Γίνεται οὐσιαστικὰ ἀκοινώνητος, ἡ γιὰ τὴν ἀκρίβεια, στοιχεῖο ἀντικοινωνικό. Ή παγερότητά του κάνει τὴν κοινωνία πολικὴ χώρα. Αὐτὴν εἶναι ὁ πιὸ μεγάλης ἀπειλή: Τὸ πάγωμα τῆς ἀγάπης. Νὰ ζεῖ κανεὶς καὶ νὰ κινεῖται μέσα σ' ἔνα κόσμο παγερό, ἀπρόσωπο, τρομαγμένο, ἀνήσυχο, σὰν νὰ δέχθηκε στὸ πρόσωπό του φύσημα νεκροκεφαλῆς.

Σὲ παλαιότερη συνάντηση κορυφῆς στὸ Παρίσι, ἀπὸ τριάντα διάσημους ἐπιστήμονες καὶ διανοτές, ἀνάμεσά τους καὶ ἔξι Νόμπελ, ἐξετάσθηκε τὸ μεγάλο σύγχρονο πρόβλημα τοῦ φόβου. Σὲ ὅλη τὴν διάρκεια τῶν συζητήσεων δύο ἐρωτήματα κυριάρχησαν: Ή ἐπιβίωση τῆς ἄνθρωποτητας καὶ ἡ κρίση τῶν ἀξιῶν. Πῶς ὁ ἄνθρωπος θὰ μπορέσει νὰ ζήσει στὴν ἐποχὴ τῆς σύγχρονης ἐπιστήμης; Πῶς θὰ ἐντιμετωπίσει μερικὲς ἀναπόφευκτες συνέπειες τῆς τεχνικῆς προόδου;

Εἶναι πράγματι ἔνα φαινόμενο ἀνησυχητικό. Φθάσαμε στὸ σημεῖο, παρὰ τὶς καυχησιολογίες μας, νὰ μᾶς ἀπασχολεῖ καὶ νὰ μᾶς συνέχει, ώς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ἔνα πρόβλημα, ἡ ἐπιβίωσή μας. Πῶς θὰ ἐπιζήσουμε ἀπὸ τὴν ἐπερχόμενη καταιγίδα ποὺ ἔμεις οἱ ἴδιοι προκαλέσαμε. Καὶ ἡ καταιγίδα αὐτὴ μᾶς βρίσκει περιπλανώμενους στοὺς δρόμους, γιατὶ ἐγκαταλείψαμε τὸ σπίτι τοῦ Πατέρα. Έγκαταλείψαμε τὸν Θεὸν καὶ τὶς αἰώνιες ἀξίες ποὺ ἐκπροσωπεῖ τὸ θεῖο.

Μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ ζήσει σωστὰ καὶ ἰσορροπημένα μέσα σ' αὐτὸν τὸ πιεστικὸ κλίμα ποὺ

τοῦ δημιούργησε ἡ ἀποστασία ἀπὸ τὸν Θεό; Τοξινώνει τὴν ψυχή του μὲ τὴν ἄρνηση τῶν ἀξιῶν, μολύνεται μέσα στὰ τέλματα τῆς ἀναισχυντίας, ναρκώνεται ἀπὸ τὰ παραισθησιογόνα καὶ τὸν ύλισμό. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα. Ἀργοπεθαίνει ἀβούθητος. Γιατὶ αὐτὸς ἄρνηθηκε τὴν μόνη ἀποτελεσματικὴ βούθησια. Πεθαίνει ἀπὸ πνευματικὴ ἀσφυξία μέσα στὴν ἡθικὴ μόλυνση, γιατὶ δὲν ἔμαθε νὰ ἐπικοινωνεῖ μὲ τὴν πηγή του, τὸν Θεό. Ἔκει καταντᾶ ὁ ἄνθρωπος, ὅταν, ἡ μόνη ἀναζωογοντικὴ καὶ ἀποτοξινωτικὴ δύναμη τοῦ πνευματικοῦ ὄργανισμοῦ, ἡ προσευχή, παραμερίζεται καὶ περιφρονεῖται. Καὶ τὸ χειρότερο χαρακτηρίζεται ώς τοξίνη καὶ ὅπιο! Τί ἀντιστροφή, ἀλήθεια, καὶ διαστροφή! Νὰ διαβάλλεται ἡ πίστη στὸν Θεό, ἡ πανίσχυρη αὐτὴ δύναμη, τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ τὴν ἀντικαθιστᾶ μὲ τίποτα.

Θὰ ἔχεις ἐδῶ νὰ θυμηθοῦμε κάτι ποὺ φαίνεται ἀπίστευτο, γιατὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ μεγάλου ἀρνητῆ, τοῦ Νίτσε. Βγῆκε σὲ στιγμὴς εἰλικρίνειας, ποὺ δὲν λείπουν καὶ στὶς πιὸ σκληρυμένες ψυχές: «Ἐφόσον ποτὲ πιὰ δὲν θὰ γνωρίζεις οὕτε νὰ προσεύχεσαι οὕτε νὰ λατρεύεις οὕτε νὰ βρίσκεις τὴν ἀνάπαυσή σου μέσα σὲ μιὰ ἀπειρότερη ἐμπιστοσύνη, θὰ στερηθεῖς τὴν δυνατότητα νὰ σταθεῖς μπροστὰ σὲ μιὰ σοφία, σὲ μιὰ καλοσύνη, σὲ μιὰ ὑπέρτερη δύναμη καὶ νὰ προστατεύσεις τὶς σκέψεις σου. Δὲν θὰ ἔχεις πιὰ φύλακα πιστό, οὕτε φίλο στὴ μοναξιά σου. Ἀνθρωπε τῆς ἀρνήσεως, αὐτό, λοιπόν, εἶναι ποὺ θέλεις νὰ ἀρνηθεῖς; Ποιὸς ἄλλος θὰ σοῦ δώσει τὴν δύναμη; Καμιὰ ποτὲ δύναμη δὲν ὑπῆρξε ὅμοια μὲ αὐτήν».

«Εἶναι νιροπή νὰ πιστεύεις στὸν Θεὸν καὶ νὰ προσεύχεσαι» φωνάζουν κατὰ καιροὺς οἱ ἀπιστοί, ὅλοι αὐτοὶ ποὺ δὲν γεύθηκαν τὴν ὁμορφιὰ καὶ τὴν δύναμη τῆς ἐπικοινωνίας μὲ τὸν οὐράνιο Πατέρα. «Νιροπή νὰ προσεύχεσαι...», κραύγαζαν οἱ ἀπιστοί; «Εἶναι τόσο νιροπή νὰ προσεύχεσαι», ἀπαντοῦσαν οἱ εὐγενικὲς μορφὲς τῆς πίστεως μὲ τὸ στόμα τοῦ γιατροῦ Καρρέλ, «ὅσο εἶναι νιροπή νὰ ξεδιψάς καὶ νὰ ἀναπνέεις. Ο ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὸν Θεό, ὅπως ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὸ νερὸν καὶ τὸ ὀξυγόνο». Δὲν ὑπάρχει ἄλλη λύση. Η ὁ ἄνθρωπος θὰ ξεδιψάσει τὴν βαθιὰ πνευματική του δίψα στὰ κρυστάλλινα νερὰ τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης, τῆς ἐλπίδας στὸν Θεὸν καὶ θὰ ζήσει στὶς φωτόλουστες κορυφὲς τῆς ἀδελφοσύνης ἡ θὰ τὸν φάει ὁ μολυσμένος κάμπος τῆς ἀδιαφορίας καὶ τοῦ μίσους.

“Η ὁ ἄνθρωπος θὰ ξεδιψάσει τὴν βαθιὰ πνευματική του δίψα στὰ κρυστάλλινα νερὰ τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης, τῆς ἐλπίδας στὸν Θεὸν ἡ θὰ τὸν φάει ὁ μολυσμένος κάμπος τῆς ἀδιαφορίας καὶ τοῦ μίσους.

Τῷ Ἀβραὰμ ἐπαγ-
γειλάμενος ὁ Θεός, ἐπει
κατ' οὐδενὸς εἶχε μείζο-
νος ὀμόσαι, ὡμοσε καθ'
έαυτοῦ, λέγων· «Ἡ μὴν

εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε»·
καὶ οὕτω μακροθυμήσας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας.
Ἀνθρωποι μὲν γάρ κατὰ τοῦ μείζονος ὄμνύουσι,
καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν
ὁ ὄρκος· ἐν ᾧ περισσότερον βουλόμενος ὁ Θεός ἐπι-
δεῖξαι τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθε-

ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐβρ. στ' 13-20 ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μάρκ. θ' 17-31

τον τῆς βουλῆς αὐτοῦ,
ἐμεσίτευσεν δρκω, ἵνα
διὰ δύο πραγμάτων ἀμε-
τάθετων, ἐν οἷς ἀδύνατον
ψεύσασθαι Θεόν, ἰσχυρὰν

παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς
προκειμένης ἐλπίδος· ἦν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς
ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν καὶ εἰσερχομένην «εἰς
τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος», ὅπου πρόδρο-
μος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, «κατὰ τὴν τάξιν
Μελχισεδέκ» ἀρχιερεὺς γενόμενος «εἰς τὸν αἰῶνα».

Η ΑΓΚΥΡΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

Τὴν ἐλπίδα «ώς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν»

Γιὰ ἄγκυρα μᾶς κάνει λόγο
σήμερα ὁ ἀπόστολος τῶν
Ἐθνῶν. "Οχι ἄγκυρα σιδερένια
ποὺ ἔχουν τὰ πλοῖα. Ἄλλὰ ἄγκυ-
ρα πνευματικὴ ποὺ χρειάζεται
σὲ κάθε ἄνθρωπο. Καὶ αὐτὴν ἡ
ἄγκυρα τῆς ψυχῆς εἶναι ἡ ἐλπί-
δα.

Καρπὸς πίστεως

Τί εἶναι ἡ ἐλπίδα; Γιὰ νὰ δώ-
σουμε τὸν ὄρισμὸν τῆς ἐλπίδας,
λέμε ὅτι ἐλπίδα εἶναι τὸ ἔμφυ-
το συναίσθημα τοῦ ἀνθρώπου
ποὺ μᾶς βοηθάει νὰ περιμέ-
νουμε κάτι καλό. Καὶ ὁ πιστὸς
Χριστιανὸς ποὺ ἐλπίζει, περι-
μένει μὲ ἐμπιστοσύνη τὴν πραγματοποίησην τῶν
ὑποσχέσεων τοῦ Θεοῦ. Ἐπομένως εἶναι καρπὸς
καὶ ἀποτέλεσμα τῆς πίστεως. Γι' αὐτὸν ὅποιος ἔχει
δυνατὴν πίστην στὸ Θεὸν καὶ στὶς ὑποσχέσεις του,
αὐτὸς ἔχει καὶ μεγάλην ἐλπίδα.

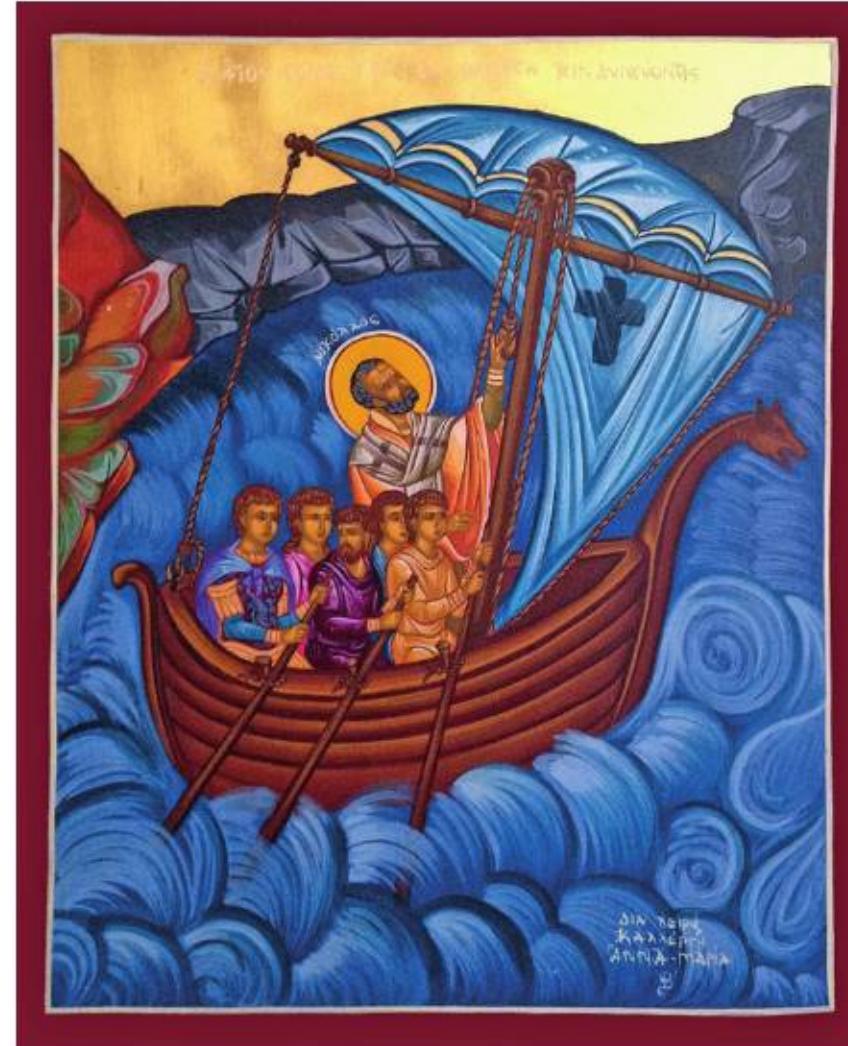
Τὸν Πατριάρχη Ἀβραὰμ, τὸν πατέρα τῶν
πιστῶν, μᾶς φέρνει ὡς παράδειγμα στὸν ἀποστο-
λικὴν περικοπὴν ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

Στὸν Ἀβραὰμ λοιπὸν εἶχε ὑποσχεθεῖ ὁ Θεός,
ὅτι θὰ τοῦ χαρίσει πλῆθος ἀπογόνων. Καὶ πίστεψε
ὁ ἄγιος ἐκεῖνος ἄνθρωπος στὴν ὑπόσχεσην τοῦ
Θεοῦ. Καὶ περίμενε χρόνια πολλά, χωρὶς νὰ βλέπει
τὴν πραγματοποίησην τῶν ὑποσχέσεων αὐτῶν.
Ἄλλὰ δὲν κλονίστηκε. Μὲ τὴν ὑπομονὴν ποὺ ἔδειξε
«ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας». Τελικὰ οἱ ἐλπίδες του
βγῆκαν ἀληθινές. Γιατὶ ἔγινε πράγματι πατέρας
πολλῶν ἐθνῶν.

***

Ἐλπίδα λοιπὸν πραγματικὴ εἶναι ἡ προσδοκία
μὲ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη ὅτι ὁ Θεὸς θὰ θελίσει
καὶ θὰ μᾶς δώσει τὴν εὐλογία Του, ἔστω κι ἀν
φαίνεται μερικὲς φορὲς ὅτι ἀργεῖ καὶ καθυστερεῖ.

Αὐτὴν μᾶς δίνει θάρρος καὶ χαρὰ στὸν ἀγῶνα
τῆς ζωῆς. Αὐτὴν μᾶς τονώνει τὸ ἡθικό, γιὰ νὰ
κρατήσουμε τὶς ἀρχὲς τῆς πίστεως, τῆς ἀλήθει-
ας, τῆς ἀγάπης, τῆς ἀγνότητας. Αὐτὴν μᾶς δίνει

κουράγιο στὸ σκληρὸ ἀγῶνα τῆς
βιοπάλης. Θέτει σὲ συναγερμὸ
τὶς ψυχικές μας δυνάμεις ποὺ
ἀδρανοῦν ἀπὸ φόβο. Κι ὅταν
εἴμαστε κουρασμένοι ἀπὸ τὶς
δυσκολίες καὶ τὶς ἀποτυχίες,
τότε εἶναι ἔνα μεγάλο στήριγ-
μα. "Ἐνα ἀνοικτὸ παράθυρο,
ἀπὸ τὸ ὅποιο βλέπουμε γαλά-
ζιο οὐρανό. Καὶ παίρνουμε ἀπὸ
ψηλά, ἀπὸ τὸν οὐράνιο Πατέρα,
θάρρος, δύναμην καὶ παρηγοριά.
Αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι τὸ γνώρι-
σμα τῆς χριστιανικῆς ἐλπίδας,
ὅτι στηρίζεται στὸν Θεό.

Στηρίζεται στὸν οὐρανὸ

Γιὰ τὸν ναυτικό, ἔνα ἀπὸ τὰ πιὸ σπουδαία
πράγματα εἶναι νὰ ἔχασφαλίσει καλὸ ἀγκυροβόλιο.

Εἶναι ἀπαραίτητο λοιπὸν καὶ γιὰ κάθε Χρι-
στιανὸ νὰ βρεῖ ἔνα σταθερό, μόνιμο καὶ καλὸ
ἀγκυροβόλιο γιὰ τὴν ψυχή του, ὅπου θὰ ρίξει τὴν
ἄγκυρα τῆς ἐλπίδας.

'Ο πιστὸς χωρὶς σκιὰ ἀμφιβολίας ἀναφωνεῖ:
«οἵδα γὰρ ὃ πεπίστευκα» (Β' Τιμ. α' 12). Γνω-
ρίζω, δηλαδή, ποιὸς εἶναι Αὐτὸς ἐπάνω στὸν ὄποιο
ἔχω στηρίξει τὴν ἐμπιστοσύνη μου. Εἶναι ὁ Κύρι-
ος, ὁ Θεὸς τῆς ἐλπίδας.

"Ομως τὸ ἀγκυροβόλιο τοῦ Χριστιανοῦ εἶναι καὶ
σταθερό. Η ἄγκυρα ἀρπάζεται ἀπὸ κάτι ποὺ δὲν
φαίνεται. Καὶ ἡ ἐλπίδα τοῦ Χριστιανοῦ ἀρπάζεται
ἀπὸ τὴν δύναμην τοῦ Χριστοῦ, ποὺ στὰ μάτια τοῦ
σαρκικοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀθέατη. Η ἄγκυρα ὅταν
πιαστεῖ ἀπὸ τὸν βράχο ἢ κάτι ἄλλο, βαστάει ὀλό-
κληρο τὸ πλοῖο σὲ ἀσφάλεια. Η ἐλπίδα πιασμένη
ἀπὸ τὸν Χριστό, συγκρατεῖ τὴν ψυχή ἀπὸ τὸ πνευ-
ματικὸ ναυάγιο." Ετσι ἡ χριστιανικὴ μας ἐλπίδα
εἰσέρχεται στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ καταπετάσματος. Η
ἐλπίδα μας λοιπὸν ποὺ μᾶς ἀσφαλίζει ἀπὸ πνευ-
ματικοὺς κινδύνους, εἰσέρχεται στὸν οὐρανὸ καὶ
εἶναι γι' αὐτὸ ἀσάλευτη. Τὰ μάτια μας, λοιπόν, στὸν
οὐρανό. Η πορεία μας ἄς εἶναι πορεία μὲ ἐλπίδα.

Χριστός παραγενόμενος Ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας σκηνῆς, οὐ χειροποιήτου, τοῦτ' ἔστιν οὐ ταύτης τῆς κτίσεως, οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ιδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπταξ εἰς τὰ "Ἄγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εύραμενος. Εἰ γάρ τὸ αἷμα

ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΑΠΡΙΛΙΟΥ
ΜΑΡΙΑΣ ΑΙΓΥΠΤΙΑΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐβρ. θ' 11-14
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μάρκ. i' 32-45

ταύρων καὶ τράγων καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους ἀγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα, πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, διὰ Πνεύματος αἰωνίου ἐαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ Θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ ζῶντι;

Η ΘΥΣΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΙΑΣ

«Τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ... καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ὑμῶν».

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ στὴν πρὸς Ἐβραίους ἐπιστολήν του κάνει πολὺ λόγο γιὰ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς ἀρχιερέα. "Ισως ἐπειδὴ ἀπευθύνεται σὲ Χριστιανοὺς ποὺ προηγουμένως ἦταν Ἐβραῖοι καὶ εἶχαν σὲ μεγάλην ὑπόληψη τοὺς ἀρχιερεῖς τους, ἀντιπαραβάλλει πρὸς ἐκείνους τὴν ἀρχιερωσύνην τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν θυσία ποὺ Αὐτὸς πρόσφερε.

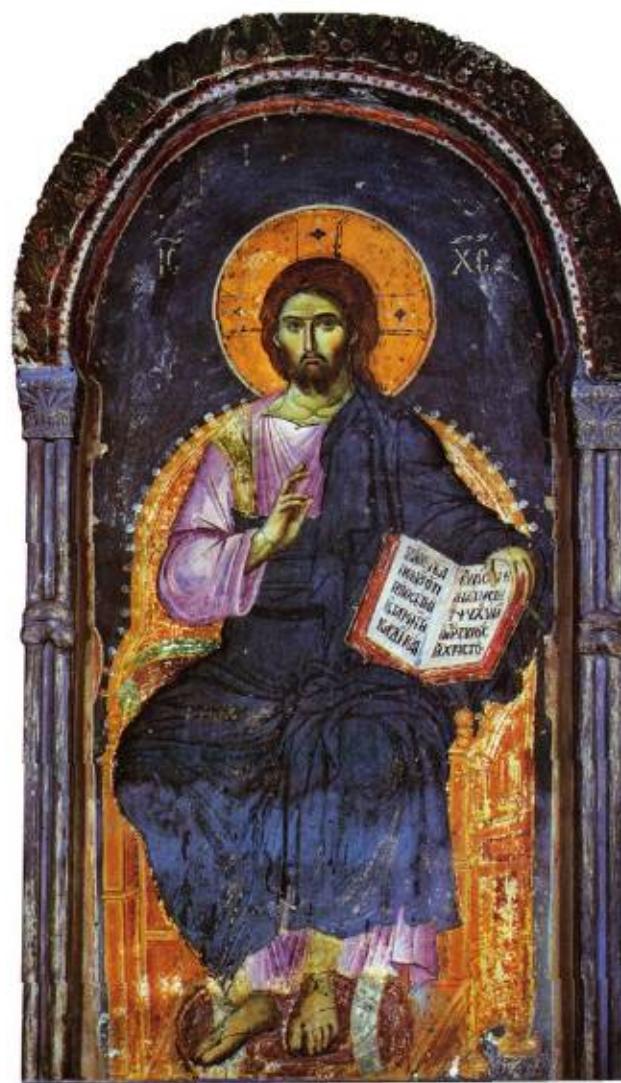
***

"Ο Μωσαϊκὸς Νόμος καθόριζε μὲ λεπτομέρειες ὅλα τὰ σχετικὰ μὲ τὶς θυσίες. Υπῆρχαν θυσίες ἀπλές, ὅπως ἦταν ἡ προσφορὰ καρπῶν, ἀλλὰ καὶ θυσίες μεγάλες. Θυσίες τράγων καὶ μοσχαριῶν ποὺ κάποτε ἄφηναν νὰ καοῦν ὄλοκληρα πάνω στὸ θυσιαστήριο. Τίς θυσίες τὶς πρόσφεραν οἱ ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς τοῦ Ἰσραήλ. Αὐτὸὶ ἀνῆκαν σὲ μιὰ συγκεκριμένη φυλὴ καὶ διαδοχικὰ ἔπαιρναν τὸ ἀξίωμα αὐτό. Καὶ ἐκτὸς ἀπὸ τὰ τελετουργικά τους καθήκοντα ἔκαναν καὶ τὶς θυσίες. Θυσίες ἀναίμακτες καὶ αίματρές. Οἱ θυσίες προσφέρονταν ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτες γιὰ τὴν συγχώρηση τῶν ἀμαρτιῶν τους καὶ τὴν διατήρηση τῆς καθαρότητάς τους. Πίστευαν ὅτι ἔτσι ἔχαλείφονται τὰ σφάλματά τους. Καὶ ἐπανελάμβαναν τὶς θυσίες τους κάθε φορὰ ποὺ ἔπεφταν σὲ κάποιο παράπτωμα.

"Ομως ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ μεγάλος καὶ μοναδικὸς ἀρχιερέας μας, κινούμενος ἀπὸ ἀπειρονεύσης εὔσπλαχνία γιὰ μᾶς, πρόσφερε μιὰ τελείως διαφορετικὴ θυσία. Πρόσφερε πάνω στὸν Σταυρὸν τὸν ἴδιο τὸν ἐαυτό Του. Μονάχα ἡ θυσία αὐτὴν μποροῦσε νὰ λυτρώσει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν αἰώνια καταδίκη. Η θυσία αὐτὴν προσφέρθηκε μιὰ μόνο φορὰ στὸν Γολγοθᾶ. Χωρὶς ἐμεῖς νὰ τὴν σκεφτοῦμε καὶ νὰ τὴν ζητήσουμε. Καὶ μάλιστα «ἔτι ἡμῶν ἀμαρτωλῶν ὄντων, Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε». Καὶ ἔτσι, μὲ αὐτὴν τὴν θυσία Του ἔδωσε σὲ μᾶς τὴν δυνατότητα γιὰ λύτρωση καὶ σωτηρία.

***

Γιὰ τὴν θυσία τοῦ Χριστοῦ, πολὺ συχνὰ κάνουμε λόγο. Οἱ μέρες αὐτές, πρὸς τὸ τέλος τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς εἶναι ἵσως οἱ πιὸ κατάλληλες γιὰ νὰ τὴν θυμηθοῦμε καὶ πάλι. Γι' αὐτό, μὲ δέος ἃς φέρουμε καὶ πάλι τὴν σκέψη μας στὰ ὄσα μᾶς πρόσφερε ἡ θυ-

σία τοῦ Κυρίου μας. Ποιὰ εἶναι αὐτά;

1. Εἶναι πρῶτα-πρῶτα ἡ δικαίωσή μας. Ό άποστολος Παῦλος βεβαιώνει ὅτι ὁ Κύριος «**παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἡγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν**». Στὴ φράση αὐτὴ κλείνεται ὅλο τὸ μυστήριο τῆς ἐν Χριστῷ ἀπολυτρώσεώς μας. Ο Κύριος μὲ τὴν θέλησή Του δέχτηκε τὸ σταυρικὸ θάνατο. Χάρη στὴν θυσία Του παρέχεται καὶ σὲ μᾶς ἡ ἀφεση τῶν ἀμαρτιῶν μας καὶ ἀκολουθεῖ ἡ δικαίωσή μας. "Ετσι γινόμαστε ἀθῶοι ἀλλὰ καὶ ἀποκτοῦμε τὴν δικαίωσή μας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Αὐτὰ βέβαια ἐφ' ὅσον τὸ θέλουμε καὶ ζοῦμε κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

2. Τὸ δεύτερο ποὺ μᾶς ἔφερε ἡ θυσία τοῦ Κυρίου μας εἶναι ἡ υἱόθεσία. Αὐτὴν ἀπὸ τὴν ὁποίᾳ εἶχε ξεπέσει ὁ ἄνθρωπος μετὰ τὴν παρακοή του. Ή ἐνανθρώπηση καὶ ἡ θυσία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔγιναν «**ἴνα τὴν υἱόθεσίαν ἀπολάβωμεν**». Γιὰ νὰ ξαναπάρουμε τὴν υἱόθεσία ποὺ εἶχαμε κάσει. Η υἱόθεσία αὐτὴν μᾶς παρέχεται «**κατὰ χάριν**» ἀπὸ τὸν Θεό. Γίνεται ξεχωριστὰ γιὰ τὸν καθένα μας καὶ ὅπωσδήποτε καὶ μὲ τὴ δική μας ἐλεύθερη συγκατάθεση. Ο Θεὸς δὲν βιάζει τὴν θέλησή μας παρ' ὅτι «**θέλει πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι**», ἀλλὰ ἐφ' ὅσον τὸ θέλουμε μᾶς δίνει τὴν υἱόθεσία. Μᾶς κάνει καὶ πάλι παιδιά Του.

3. Καὶ ἔνα τρίτο μᾶς ἔφερε ἡ θυσία τοῦ Κυρίου μας. Τὰ ἀγαθὰ τῆς βασιλείας Του. "Οχι μόνο μᾶς πρόσφερε χειροπιαστὰ σ' αὐτὴν τὴν ζωὴν τόσα καὶ τόσα, ἀλλὰ καὶ τὴν δυνατότητα νὰ ἀπολαύσουμε τὰ ἀγαθὰ τοῦ Παραδείσου καὶ τὴν δόξα τῆς θεώσεως. Μὲ τὴν προσδοκία αὐτῶν ἔζησαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ. Κι ἀν ἀκόμη κάποιοι πέρασαν καὶ περιόδους ἀμαρτίας, ὅπως ἡ ἀγία Μαρία ή Αἴγυπτία, ὅμως μὲ τὴν μετάνοιά τους κατόρθωσαν νὰ ζήσουν κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπέτυχαν τὴν ἀπόλαυση τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν.

***

"Ετσι ἡ θυσία τοῦ Κυρίου μας δὲν μένει γιὰ ὅσους Τὸν ἀκολουθοῦμε ἔνα γεγονός τῆς ἴστορίας, ἀλλὰ γίνεται «τὸ γεγονός», τὸ μοναδικὸ γεγονός, ποὺ μᾶς φέρνει τὴν καταλλαγὴ καὶ συμφιλίωση μὲ τὸν Θεό. Αὐτὸ μὲ τὸ ὅποιο ἐπιτυγχάνουμε τὴν δικαίωση, τὴν υἱόθεσία καὶ τὴν ἀπόλαυση τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ μὲ τοὺς ἀναγνῶστες μας

Σύμβολο δυνάμεως

B'

Ο σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ, τὸ σύμβολο αὐτὸ τῆς δυνάμεως καὶ τοῦ ὑπραισμοῦ, ποὺ ἀτσάλωσε τοὺς μάρτυρες τῆς πίστεως καὶ γιγάντωσε τὸ φρόνημα σὲ παιδιὰ καὶ νέους καὶ γέροντες, ἄνδρες καὶ γυναικες καὶ τοὺς ἀνέδειξ ἀτρόμητους ἀγωνιστές, αὐτὸ τὸ σύμβολο τὸ διαβάλλουν καὶ τὸ παρουσιάζουν ως σύμβολο ἀδυναμίας! Σ' αὐτό, ισχυρίζονται, ἀτενίζουμε τὸν θρίαμβο τοῦ κακοῦ καὶ τῶν κακῶν. Ἀκριβῶς γι' αὐτό, ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ γιὰ τοὺς Ιουδαίους, ποὺ τὸν περίμεναν ως θριαμβευτὴν Μεσσία, ἥταν «σκάνδαλο» καὶ γιὰ τοὺς "Ελληνες «μωρία», ἀφοῦ δὲν μπόρεσε νὰ νικήσει τοὺς ἔχθρούς Του.

Πράγματι, πάνω στὸν Σταυρὸν ὁ Χριστὸς φάνηκε πρὸς στιγμὴν στὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων ὁ μεγάλος νικημένος. Ὁλοκληρωτικὸς ὁ θρίαμβος τῆς ἀδικίας, τῆς κακότητος, τῆς ὑποκρισίας, τοῦ πιὸ σκοτεινοῦ μίσους. Ἐξοντωτικὰ σχέδια ἐτῶν πραγματοποιήθηκαν. Σκοτεινὰ πάθη, μίση, ἔχθρότητες κορέσθηκαν. Οἱ παράνομοι Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριτές, ἔτριβαν τὰ χέρια τους ἀπὸ ἄγρια ἰκανοποίηση γιὰ τὸ κολασμένο κατόρθωμά τους. Μιὰ ζωὴ θεϊκή, μοναδικῆς ἀγιότητας, ἀπαράμιλλης ἀγάπης, ποὺ κύλησε στὴν ὑπηρεσία ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν ἀνθρώπων, τερματίσθηκε μέσα στὴν περιφρόνηση καὶ τὶς ἀποδοκιμασίες, στὴν προδοσία καὶ τὸν ἔξευτελισμό.

Πόσο ὅμως ἔξω ἔπεσαν οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ὁ Πιλάτος καὶ οἱ ἀνερμάτιστοι ὄχλοι! Πάνω στὸν Σταυρὸν ἡ πιὸ μεγάλη ἀγάπη συνάντησε τὸ πιὸ ἀβύσσαλέο μίσος καὶ τὸ νίκησε. Καὶ τὸ μεταμόρφωσε. Καὶ ἔδειξε πόσο προσωρινὴ καὶ ψεύτικη εἶναι πάντα ἡ κυριαρχία τοῦ κακοῦ. Καὶ πόσο σίγουρος καὶ μεγαλειώδης εἶναι ὁ θρίαμβος τοῦ καλοῦ. Ὁ σταυρωμένος Κύριος, ὁ ἐν ἀδυναμίᾳ καὶ ἐν κακώσει, ὑπῆρξε καὶ θὰ ἔξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἡ ἀνεξάντλητη πηγὴ τῶν ἡθικῶν καὶ πνευματικῶν ἀναγεννήσεων. Ὁ Σωτῆρας καὶ Λυτρωτὴς τῶν ἀνθρώπων."Ἐνα τέτοιο συγκλονιστικὸ παράδειγμα συναντᾶμε ἔκει στὸν ματωμένο λόφο τοῦ Γολγοθᾶ. Ποιὸς θὰ περίμενε μιὰ μοναδικὴ ὄμολογία πίστεως ἀπὸ ἔνα λοστή; «Οὗτος οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε» (Λουκ. κγ' 41).

Τί ἥταν ἔκεινο ποὺ προκάλεσε τὸν μεγάλο συγκλονισμὸ στὸν καρδιὰ ἐνὸς λοστή;"Οχι ἡ «δύναμη», ἀλλὰ ἡ «ἀδυναμία» ποὺ ἀποδείχθηκε ὑπερδύναμη. Λίγο πιὸ μπροστὰ ἔκει στὸν «λεγόμενον Κρανίου τόπον», καταματωμένος, προπλακισμένος ὁ Ἰησοῦς, ἀτιμασμένος ἀπὸ τοὺς ἀδίστακτους ἔχθρούς Του, προσεύχεται. Καὶ προσεύχεται γιὰ τοὺς σταυρωτές Του. Ναί, γι' αὐτοὺς ποὺ τὸν βασανίζουν καὶ τὸν ὑβρίζουν. Καὶ δὲν ζητάει τὴν καταδίκη, τὴν τιμωρία ἡ τὴν ἔξοντωσή τους. Ζητάει τὴν συγχώρησή τους. «Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι» (Λουκ. κγ' 34). Μιὰ τέτοια ἀντιμετώπιση δὲν εἶναι

ἀντιμετώπιση ἀδυναμίας. Εἶναι ἀντιμετώπιση δυνάμεως. Ξεπερνάει τὰ ἀνθρώπινα μέτρα. Εἶναι θεϊκή.

Ο Κύριος δὲν ἀντιπαρέρχεται ἀπλῶς τὶς προσβολές. Δὲν τὶς ἀντιμετωπίζει μόνο μὲ ψυχραιμία. Τὶς συγχωρεῖ. Καὶ προσεύχεται νὰ μὴν τοὺς καταλογισθοῦν. Σὲ μιὰ τέτοια στιγμὴ ἀνείπωτης ὁδύνης καὶ τρομεροῦ μαρτυρίου νὰ λησμονεῖς τελείως τὸν ἔαυτό σου καὶ νὰ ἐνδιαφέρεσαι ἀποκλειστικὰ γιὰ τοὺς ἔχθρούς σου, αὐτὸ ξεπερνάει τὴν ἀνθρώπινη δύναμη, τὴν ἀπλὴ λογική. Χρειάζεται κάτι ἄλλο πάνω ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα μέτρα, γιὰ νὰ ἐξηγηθεῖ. Καὶ οἱ ψυχὲς ποὺ δὲν ἔχουν σκληρυνθεῖ συγκλονίζονται.

Ἡ μεγαλειώδης αὐτὴ προσευχή, γι' αὐτοὺς ποὺ ἀδυνατοῦν νὰ εἰσχωρήσουν στὸ βαθύτερο νόημα καὶ στὸν μοναδικὸ δυναμισμὸ τοῦ Σταυροῦ, εἶναι ἀκατανόητη καὶ μαρτυρεῖ ἀδυναμία. Ἡ προσευχὴ ὅμως αὐτὴ ἀνοίγει τὰ μάτια τῆς ψυχῆς καὶ συγκλονίζει ἔνα λοστή. Καὶ διακηρύγτει μὲ δυνατὴ φωνὴ τὴν θεότητα τοῦ Σταυρωμένου. Καὶ δὲν διστάζει νὰ πάρει ἀνοιχτὰ τὴν ὑπεράσπιση τοῦ Ἄθωου κατάδικου καὶ νὰ ζητήσει ταπεινὰ νὰ τὸν συμπεριλάβει στὴ βασιλεία Του. Αὐτὸ ποὺ δὲν κατάλαβαν οἱ ὑπερόπτες γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, τὸ κατάλαβε καὶ τὸ διακήρυξε ἔνας λοστή!

Πόσο, ἀλήθεια, διαφορετικὰ εἶναι τὰ ἀνθρώπινα κριτήρια! Γι' αὐτὸ καὶ πόσο ψεύτικα καὶ ἀπατηλά! Κρίνουν ἐπιφανειακὰ καὶ πρόχειρα οἱ ἀνθρωποι οἱ ἐμπαθεῖς ποὺ στηρίζονται στὸν ἔαυτό τους καὶ μόνο στὸν ἔαυτό τους καὶ κρίνουν μὲ κριτήριο τὴν ἐγωπάθειά τους. Γι' αὐτὸ ἀγανακτοῦν καὶ σκανδαλίζονται ἔκει ποὺ οἱ ταπεινὲς καὶ ἀγνὲς καρδιὲς γονατίζουν ἀπὸ δέος καὶ σεβασμό. Ἐδῶ ἀδυνατοῦν νὰ ἀτενίσουν τὸν σταυρὸν καὶ νὰ ἀντιληφθοῦν τὸ βαθύτερο νόημά του. Εἶναι γι' αὐτοὺς «μωρία» καὶ «σκάνδαλον». Δὲν ἀφίνουν τὸ βλέμμα τους νὰ ἀτενίσει τὴν Ἀνάστασην ποὺ εἶναι ἀδιάρρηπτα συνδεδεμένη μὲ τὸν σταυρό.

Νὰ γιατὶ ὁ ἀληθινὸς Χριστιανὸς ἀντλεῖ δύναμη ἀπὸ τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ ποτὲ δὲν ἀπογοτεύεται. Διατηρεῖ τὸ θάρρος του καὶ στὶς πιὸ μεγάλες δυσκολίες."Εστω καὶ ἀν γύρω του φαίνονται ὅλα μαῦρα, αὐτὸς καὶ στὴν πιὸ ἀδιαπέραστη νύχτα, διακρίνει φῶς ποὺ ροδίζει στὸ βάθος τοῦ ὄριζοντα. Ὁ Χριστιανὸς γνωρίζει καλά, ὅτι «ἡ αὐγὴ ἀρχίζει ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα». Ὁ Γολγοθᾶς εἶναι πάντα τὸ προμήνυμα τῆς Ἀναστάσεως. Θρησκεία, λοιπόν, τῆς ἀδυναμίας ὁ Χριστιανισμὸς ποὺ παρουσιάζει σ' ἔνα τέλειο συνδυασμὸ τὸν Σταυρὸν καὶ τὴν Ἀνάστασην; Τὸν σταυρὸν μαρτυρίου καὶ τῆς θυσίας ποὺ καταυγάζεται ἀπὸ τὸ πλούσιο φῶς τῆς βαθιᾶς χαρᾶς καὶ τῆς δύναμης ποὺ ἀναπήδησε ἀπὸ τὸν κενὸ τάφο τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ;

ΤΟ ΝΟΜΠΕΛ ΤΗΣ ΤΑΠΕΙΝΟΦΡΟΣΥΝΗΣ

Οι ἀληθινὰ μεγάλοι εἶναι καὶ πραγματικὰ ταπεινοί. Δὲν ξιπάζονται, δὲν μεγαλαυχοῦν, δὲν περιαυτολογοῦν, δὲν ύπερηφανεύονται."Έχουν τὴν ἀληθινὴ γνώση τοῦ ἑαυτοῦ τους. Καὶ αὐτὸ τοὺς κάνει νὰ ἔχουν τὸ σωστὸ φρόνημα γιὰ τὸν ἑαυτό τους καὶ τὶς δυνατότητές τους. Τὸ «**μὴ ύπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν**» (Ρωμ. ιβ' 3) ἀποτελεῖ σταθερὴ ἀρχὴ τους.

Χαριτωμένοι ἄνθρωποι. Τοὺς χαίρεσαι καὶ τοὺς καμαρώνεις. Δὲν πετᾶνε στὰ σύννεφα. Προσγειωμένοι στὴν πραγματικότητα."Οσο ἀποκρουστικὸ γίνονται οἱ ύπερήφανοι, τόσο ἐλκυστικὸ εἶναι οἱ ταπεινοί. Εἶναι οἱ ἀληθινὰ σώφρονες μὲ ὅλη τὴ σημασία τῆς λέξεως.

Τέτοια ὡραῖα παραδείγματα δὲν λείπουν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ μας. Δυστυχῶς δὲν τὰ προσέχουμε. Συνήθως στρέφουμε τὴν προσοχὴ μας στὸν ἐντυπωσιασμὸ καὶ τὸν κούφιο θόρυβο. Καὶ θόρυβο κάνουν μόνο τὰ ἀδεια δοχεῖα. Οἱ φελοὶ ἐπιπλέουν. Οἱ σοβαροί, οἱ ἀληθινὲς ἀξίες κρύβονται. Νὰ ὅμως ποὺ καὶ οἱ μεγάλες μορφὲς ἔρχονται κάπου - κάπου στὸ προσκήνιο, ὅσο κι ἂν δὲν τὸ ἐπιδιώκουν. Ἡ μετριοφροσύνη τους δὲν τοὺς ἀφίνει."Ομως αὐτὴ ἡ ἴδια, ἀπὸ τὴ φύση της, δὲν παύει νὰ προκαλεῖ ἀβίαστα τὸ θαυμασμό μας.

Πάει καιρὸς ποὺ διαβάσαμε κάτι ἀξιοπρόσεκτο ἀπὸ τὴν παγκόσμια ἰατρικὴ ἐπικαιρότητα: «Ο κλάδος τῆς σύγχρονης ἀνοσολογίας ὀφείλει πολλὰ στὸ συνταίριασμα τῶν θεωρητικῶν ὑποθέσεων τοῦ Αὐστραλοῦ ἔρευνητῆ σὲρ Macfarlan Burnet μὲ τὶς πειραματικὲς μελέτες τοῦ Βρετανοῦ συναδέλφου του σὲρ Peter Medawar. Ό πρῶτος διατύπωσε τὴ θεωρία τῆς ἐπίκτητης ἀνοσολογικῆς ἀνοχῆς, ὑποστηρίζοντας, ὅτι ὁ μηχανισμὸς τῆς ἀνοσολογικῆς ἀπαιτήσεως εἶναι ἐπίκτητος καὶ ὅχι συμφυής. Ό δεύτερος ἐπιβεβαίωσε τὴν ὑπόθεση αὐτὴ στὸ πειραματικό του ἔργαστήριο. Τὰ ὀνόματα τῶν δύο κορυφαίων ἔρευνητῶν τῆς ἐποχῆς μας ἔγιναν πασίγνωστα στοὺς ἐπιστημονικὸν κύκλους, ἀφότου μοιράστηκαν τὸ βραβεῖο Νόμπελ Ἰατρικῆς (1960). Τώρα ποὺ ὁ Burnet, ὁ πρωτεργάτης τῆς σύγχρονης ἀνοσολογίας, μὲ τὴν ἐκδημία του πέρασε στὴν ἐπιστημονικὴ ἀθανασία, ἀξίζει νὰ ἀναφερθεῖ μιὰ φράση του, χαρακτηριστικὴ τῆς μετριοφροσύνης του: «Η συμβολή μου στὴν ἀνακάλυψη τῆς ἐπίκτητης ἀνοσολογικῆς ἀνοχῆς ἦταν μηδαμινή. Διατύπωσα μιὰ ὑπόθεση ποὺ χρειαζόταν πειραματικὴ ἐπιβεβαίωση».

"Ἔτσι μιλᾶνε οἱ μεγάλοι: ἀπλὰ, ταπεινά, μετριοφρονα. Κι ὅσο ποὺ μεγάλοι εἶναι τόσο καὶ ποὺ ποὺ ξέρουν νὰ κρύβουν τὸν ἑαυτό τους. Καὶ στὶς ποὺ μεγάλες ἐπιτυχίες τους εἶναι ταπεινοί."Οσο προχωροῦν στὸν ὡκεανὸ τῶν γνώσεων τόσο βλέπουν τὴ δική τους ἀνεπάρκεια. Αὐτὰ ποὺ γνωρίζουν, μπροστὰ σ' αὐτὰ ποὺ ἀγνοοῦν, εἶναι μηδαμινά. Οἱ ἀληθινὰ σοφοί, ὕστερα ἀπὸ κάθε ἀνακάλυψη, θεωροῦν τὸν ἑαυτό τους σὰν μικρὸ παιδί, ποὺ

παίζει στὴν παραλία καὶ κάπου - κάπου βρίσκει κάποιο ὥρατο κοκύλι, ἐνῶ ὁ ἀπέραντος ὡκεανὸς τῆς γνώσεως ἀπλώνεται ἐμπρός τους ἀνεξερεύνητος.

"Ἡ δὲν εἶναι ἔτσι; Ἐφευρέσεις καὶ ἐπιτεύγματα, ποὺ εἶχαν κάνει ἴδιαίτερη ἐντύπωση στὴν ἐποχή τους, σήμερα τὶς θεωροῦμε ἀσήμαντες."Οπως καὶ τὰ σημερινὰ ἐπιτεύγματα τῆς ἐπιστήμης ὕστερα ἀπὸ λίγα ἡ περισσότερα χρόνια θὰ θεωροῦνται ξεπερασμένα.

'Εκεῖνο, λοιπόν, ποὺ ἔχει σημασία καὶ τιμᾶ τὸν ἕδιο τὸν ἄνθρωπο, εἶναι νὰ μένει ταπεινὸς καὶ νὰ μὴν ύπερηφανεύεται καὶ στὶς ποὺ μεγάλες του ἐπιτυχίες."Ἐστω κι ἂν οἱ ἐπιτυχίες του εἶναι ἀληθινὰ μεγάλες καὶ καταπληκτικές. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ κερδίζει τὴν ποὺ μεγάλην ἐπιτυχία στὴ ζωή του, τὴν ταπεινοφροσύνη. Ἀποκτᾶ τὴν ποὺ χαριτωμένη ἀπὸ ὅλες τὶς ἀρετές.

Αὐτὸ τὸ νόημα δὲν ἔχουν καὶ τὰ λόγια τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ποὺ ἀναφέραμε παραπάνω; Νὰ μένουμε μετριόφρονες καὶ νὰ μὴν ξεπερνᾶμε μὲ τὴν ύψηλοφροσύνη τὸ μέτρο τῆς φρόνησης.

«Ἐλάβομεν φρόνησιν οὐχ ἵνα εἰς ἀπόνοιαν αὐτῇ χρησώμεθα, ἀλλ' ἵνα εἰς σωφροσύνην», παρατηρεῖ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος. Προικισθήκαμε μὲ φρόνησην ἀπὸ τὸν Θεό, ὅχι γιὰ νὰ τὴ χρησιμοποιοῦμε ἐγωιστικὰ καὶ νὰ ύπερηφανευόμαστε, ἀλλὰ γιὰ νὰ μένουμε σὲ κατάσταση σωφροσύνης καὶ αὐτογνωσίας. Γιατὶ ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ φρόνηση ξεφεύγει ἀπὸ τὰ μέτρα της καὶ γίνεται ύπερφροσύνη καταντᾶ σὲ παραφροσύνη.

Καὶ ὅπως προσθέτει ἔνας ἄλλος Πατέρας τῆς Ἑκκλησίας ὁ Θεοδώρος ὁ Κύρου: «Σωφροσύνην ἐνταῦθα τὴν τῶν φρενῶν ὑγείαν ἐκάλεσε διδάσκων ὡς ἡ ύπερηφάνεια νόσος φρενῶν». Δηλαδὴ ἡ μετριοφροσύνη, τὸ ὄρθο φρόνημα γιὰ τὸν ἑαυτό μας, φανερώνει ψυχικὴ ὑγεία καὶ διανοητικὴ ἰσορροπία, ἐνῶ ἡ ύπερηφάνεια ἀποτελεῖ ψυχικὸ νόσημα, ἀνισορροπία, ἔνα εἶδος φρενοβλάβειας.

Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἄγιος Ἰσίδωρος ὁ Πιλούσιώτης συνιστᾶ: «Η σύμμετρον σαντῷ κτῆσαι φρόνημα ἢ ἔσθι παρὰ πάντων γελώμενος». Μὲ ἄλλα λόγια: "Η φρόντιση νὰ ἀποκτήσεις φρόνημα σύμφωνο στὰ μέτρα σου, δηλαδὴ αὐτογνωσία, ἢ διαφορετικὰ θὰ γίνεις καταγέλαστος σὲ ὅλους.

Βλέπεις, λοιπόν, χαρίσματα μεγάλα στὸν ἑαυτό σου καὶ διερωτᾶσαι πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ εἴσαι ταπεινός; Μὰ αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι ταπεινοφροσύνη: «Τὸ ύψηλὸν ὄντα ἀπὸ κατορθωμάτων, ταπεινοῦν ἑαυτὸν ἀπὸ διανοίας... Ταπεινοφροσύνη ἐστὶν ὅταν μεγάλα τὶς ἑαυτῷ συνειδῶς, μηδὲν μέγα περὶ αὐτοῦ φαντάζηται» (Χρυσόστομος). Καὶ προσθέτει: «Ἄσφαλες ταμιεῖον κατορθωμάτων, λήθη κατορθωμάτων». Ό ἀσφαλέστερος τρόπος νὰ διατηρεῖς τὴν ἀξία σου καὶ τὰ κατορθώματά σου εἶναι νὰ μὴν τὰ σκέπτεσαι καὶ νὰ καυχιέσαι γι' αὐτά. Νὰ τὰ χαίρεσαι, χωρὶς νὰ ύπερηφανεύεσαι. Εἶναι δῶρα τοῦ Θεοῦ.

Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. Τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. Ὁ Κύριος

ἐγγύς. Μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ’ ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέσθω πρὸς τὸν Θεόν· καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα

ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Φιλιπ. δ' 4-9
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ιωάν. ιβ' 1-18

ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἔστιν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἄγνα, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα

εὔφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε· ἂ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἡκούσατε καὶ εἰδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

Η ΕΙΡΗΝΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

«**Η εἰρήνη τοῦ Θεοῦ... φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν**».

ΠΟΛΥΣ λόγος στὶς ἡμέρες μας γιὰ τὴν εἰρήνην καὶ εἰρήνην πουθενά. Ἀκριβῶς γιατὶ οἱ ἀνθρωποι ζητοῦν τὴν εἰρήνην ἐκεῖ ποὺ δὲν ὑπάρχει, μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεό. Λησμονοῦν πώς ἡ εἰρήνη γιὰ νὰ σταθεῖ χρειάζεται μερικὲς βασικὲς προϋποθέσεις. Ἄς τὶς ἐπισημάνουμε:

Εἰρήνη χωρὶς ἀλήθεια;

Δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξει εἰρήνη χωρὶς ἀλήθεια. Ἡ ἀλήθεια θὰ ἐλευθερώσει τὸν ἀνθρωπὸν ἀπὸ τὴν ὑποκρισία, τὴν κακυποψία, τὴν ὑστεροβουλία, τὴν κρυψίνοια. Ὁ λόγος της εἶναι «ναι ναι, οὐ οὐ». Οἱ λέξεις δὲν εἶναι παγίδες οὕτε ἀπατηλὰ μέσα ἀποπροσανατολισμοῦ. Πάνω στὸ καθαρὸ ἔδαφός της μπορεῖ νὰ βλαστήσει καὶ καρποφορήσει ἡ εἰρήνη. Διαφορετικὰ θὰ πνιγεῖ στὰ σαπρόφυτα τῆς ὑποκρισίας, τῆς ἀκάθαρτης διπλωματίας.

Δυστυχῶς τὸ ψέμα καὶ ἡ ἀπάτη ποὺ κυριαρχοῦν συνήθως ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς καὶ ρυθμίζουν τὶς διαπραγματεύσεις, τοξινώνουν τὶς ἀνθρώπινες σχέσεις, τορπιλίζουν τὶς καλὲς διαθέσεις καὶ ὑπονομεύουν τὸ ἔδαφος γιὰ μιὰ εἰλικρινῆ προσέγγιση. Τὸ ψέμα τροφοδοτεῖ τὴν δυσπιστία καὶ μὲ τὴν δυσπιστία δὲν ὑπάρχει πλοσίασμα καὶ συνεννόση. Κοιτάζει πῶς ὁ ἔνας θὰ ἔξαπατήσει τὸν ἄλλο καὶ πῶς ὁ ἄλλος θὰ ἀμυνθεῖ ἀπὸ τὸν πρῶτο. Χρειάζεται ἐμπιστοσύνη, γιὰ νὰ προχωρήσει ὁ διάλογος. Ὁ λόγος νὰ εἶναι καθαρὸς καὶ νὰ ἔχει τὶς προϋποθέσεις ὅτι θὰ τηρηθεῖ.

Εἰρήνη χωρὶς δικαιοσύνη;

Δὲν ὑπάρχει εἰρήνη χωρὶς δικαιοσύνην. Ὁπωδήποτε ἡ εἰρήνη δὲν εἶναι ἡ ἀπλὴ ἀπουσία τοῦ πολέμου οὕτε ἡ ἐδραίωση ἰσορροπίας ἀνάμεσα σὲ ἀντιμαχόμενες δυνάμεις. Εἶναι, ὅπως τὴν χαρκτηρίζει ὁ προφήτης Ἡσαΐας, ἔργο δικαιοσύνης. **«Ἐσται τὰ ἔργα τῆς δικαιοσύνης εἰρήνη»** (λβ' 7). Κατορθώνεται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ μακάρισε ὁ Κύριος: **«τοὺς πεινῶντας καὶ διψῶντας τὴν δικαιοσύνην»** (Ματθ. ε' 6).

Βασική, λοιπόν, προϋπόθεση τῆς εἰρήνης εἶναι ἡ δικαιοσύνη. Ἄν ἡ εἰρήνη δὲν στηρίζεται στὴν δικαιοσύνη πέφτει. Εἶναι ἀδύνατο νὰ συνυπάρξει ἡ εἰρήνη μὲ τὴν ἀδικία. Ὁπως ποθεῖ τὴν εἰρήνην

ὅ κάθε ἀνθρωπὸς, ἔτσι ποθεῖ καὶ τὴν δικαιοσύνην. Ἡ ἀδικία πληγώνει βαθιὰ καὶ συχνὰ ἀθεράπευτα τὴν ψυχήν. Φυγαδεύει ἀπὸ τὴν καρδιὰ τὴν εἰρήνην. Προσφέρει τὸ γόνιμο ἔδαφος, γιὰ νὰ ἀναπτυχθοῦν ἐπαναστατικά, ἀλλὰ καὶ ἀναρχικὰ κινήματα.

Πῶς ἔνας ἀδικημένος καὶ καταπιεσμένος μπορεῖ νὰ ζεῖ εἰρηνικά; Καὶ ἡ δικαιοσύνη δὲν περιορίζεται μόνο στὴ δίκαιην κατανομὴ τῶν ύλικῶν ἀγαθῶν. Περισσότερο ἀπαιτεῖ τὸν σεβασμὸ τῆς προσωπικότητας, χωρὶς στενόψυχες διακρίσεις. Ἡ ἐπικράτηση τῆς δικαιοσύνης ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν πραγματικὴν εἰρήνην, τὴν εἰρήνην τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ ἡ εἰρήνη φρουρεῖ πρῶτα τὶς καρδιὲς καὶ ὕστερα τὰ σύνορα τῶν λαῶν.

Εἰρήνη χωρὶς ἀγάπη;

Δὲν ὑπάρχει εἰρήνη χωρὶς ἀγάπη. Χωρὶς τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἀγάπης ἡ εἰρήνη εἶναι οὐτοπία, ἀνύπαρκτη. Τὴν ἀναφέρουμε τρίτη, ἐνῶ θὰ ἔπρεπε νὰ τὴν ποῦμε πρῶτη. Ἡ εἰρήνη βέβαια προϋποθέτει τὴν δικαιοσύνην. Εἶναι ὅμως κατεξοχὴν καρπὸς ἀγάπης. Ἡ ἀγάπη πάει πολὺ μακριά. Ξεπερνάει τὴν ἀπλὴν δικαιοσύνην. Δὲν περιορίζεται νὰ μὴν ἀδικήσει. Προχωρεῖ στὸ νὰ εὐεργετήσει. Ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην φθάνει στὴν ἀδελφοσύνην.

Χρειάζεται νὰ πᾶμε στὶς ματωμένες ἑστίες τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρίσεων; Δίπλα μας. Μέσα μας ζοῦμε καθημερινὰ τὴν θλιβερὴν πραγματικότητα. Πόσες φορὲς τὸ σπίτι μας, ἡ οἰκογένειά μας, ἡ ἐργασία μας, γίνονται πεδίο συγκρούσεων καὶ μάχης! Γιατί; Ἄν κοιτάξουμε βαθύτερα θὰ δοῦμε τὴν ἀπουσία τῆς ἀγάπης, τῆς ἀνοχῆς, τῆς ἀλληλοκατανοήσεως. Ὁ ἐγωισμὸς φυγαδεύει τὴν ἀγάπην καὶ ἔρχονται οἱ συγκρούσεις.

***

Θέλουμε νὰ εἰρηνεύσουν οἱ ἀνθρωποί; Δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ τοὺς ὀδηγήσουμε κοντὰ στὸν Σταυρό. Κάτω ἀπὸ τὴν σκιὰ του μποροῦν νὰ λυθοῦν ὅλα τὰ ἀκανθώδη προβλήματα, ποὺ χωρίζουν τοὺς ἀνθρώπους. Ἐκεῖ ἡ ἀπέραντη ἀγάπη συνάντησε τὸ πιὸ μεγάλο μίσος καὶ τὸ νίκησε. Ὁ σταυρωμένος Κύριος «**Ἴπλωσε τὰς παλάμας καὶ ἥνωσε τὰ τὸ πρὶν διεστῶτα**».

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὡς Θεόφιλε, ὃν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν ἄχρι ἡς

ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ Πνεύματος Ἀγίου οὓς ἔξελέξατο ἀνελήφθη· οἵς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὅπτανόμενος αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς

ΚΥΡΙΑΚΗ 28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐβρ. δ' 14-16, ε' 1-6

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μάρκ. π' 34 - θ' 1

ἢν ἡκούσατέ μου· ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὑδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι Ἅγιῳ οὐ μετὰ πολλὰς

ταύτας ἡμέρας. Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τοῦ Ἰσραὴλ; Εἴπε δὲ πρὸς αὐτούς· οὐχ ὑμῶν ἐστι γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἴδιᾳ ἐξουσίᾳ, ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ Ἅγιου Πνεύματος ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἔσεσθε μοι μάρτυρες ἐν τῃ Ιουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἔως ἐσχάτου τῆς γῆς.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

«Παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν».

ΟΛΑ παίρνουν ἄλλην ὅψη, ἄλλο νόημα μὲ τὴν Ἀνάστασην τοῦ Κυρίου μας. Οἱ ὕμνοι δίνουν ἔναν τόνο ίδιαίτερα πανηγυρικό. Μᾶς καλοῦν νὰ χαροῦμε καὶ νὰ γιορτάσουμε. Τὰ ίερὰ κείμενα μὲ τρόπο ἀπλὸ μᾶς βεβαιώνουν γιὰ τὸ γεγονός τῆς Ἀναστάσεως. Εἶναι τὸ πιὸ μεγάλο γεγονός στὴν ιστορία τοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ στὴν προσωπικὴν ζωὴ τοῦ καθενός μας. Καὶ ὁ ίερὸς Λουκᾶς ἀρχίζοντας τὴν ἔξιστόρησην τῶν «Πράξεων» ἀρχίζει -ἀπὸ τί ἄλλο;- ἀπὸ τὴν Ἀνάστασην.

Οἱ «Πράξεις» εἶναι τὸ βιβλίο ποὺ διηγεῖται τὴν ζωὴ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῆς πρώτης Ἐκκλησίας. Τὸ στέλνει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς σὲ κάποιον Θεόφιλο. Σ' αὐτὸν ἀπευθύνει καὶ τὸ Εὐαγγέλιό του ὅπου διηγεῖται ὅσα ἔκανε ὁ Κύριος, τὴν διδασκαλία, τὰ θαύματά Του. Ἀλλὰ καὶ τὰ Πάθη καὶ τὴν Ἀνάστασή Του. Καὶ ὅσα ἀκόμα ἔκανε μετὰ τὴν Ἀνάστασή Του, μέχρι τὴν Ἀνάληψή Του. Τὶς ἐμφανίσεις Του στοὺς μαθητὲς καὶ Ἀποστόλους, στὶς ὁποίες τοὺς βεβαίωνε γιὰ τὴν Ἀνάστασή Του. Στὶς συνομιλίες μαζί τους ἔκανε λόγο γιὰ τὴν βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἦλθε νὰ τὴν ἐγκαθιδρύσει ὁ Κύριος. Αὕτη θὰ ἦταν γιὰ ὅσους δεχθοῦν τὸ κίρυγμα του καὶ ἀκολουθήσουν ὅσα δίδαξε. Αὕτη θεμελιώνεται μὲ τὴν Ἀνάστασή Του καὶ πρέπει νὰ γίνει γνωστὴ «ἔως ἐσχάτου τῆς γῆς». Όμως οἱ μαθητὲς δυσκολεύονταν νὰ καταλάβουν τὰ λόγια Του. Νόμιζαν πὼς ἀναφέρονται σὲ μιὰ ἐπίγεια ἀνάδειξη τοῦ Ἰσραὴλ. Γι' αὐτὸν τὸν ρωτοῦν ἀν σύντομα θὰ γίνουν ὅλα αὐτά. Κι Ἐκεῖνος τοὺς λέει πὼς δὲν εἶναι δικό τους θέμα αὐτό. Καὶ ἡ Βασιλεία Του θὰ ἔλθει ὅταν κρίνει ὁ οὐρανιος Πατέρας Του. Κι ἐπειδὴ παρέμεναν ἀκόμα φοβισμένοι, ὁ Κύριος τοὺς ὑποσχέθηκε νὰ τοὺς ἐνισχύσει μὲ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ποὺ θὰ τοὺς ἔστελνε. Αὕτη θὰ τοὺς ἔδινε τὴν δύναμην νὰ γίνουν «μάρτυρες» Του, μάρτυρες τῆς ζωῆς, τῆς διδασκαλίας, τοῦ Πάθους καὶ τῆς Ἀναστάσεως Του, σὲ ὅλο τὸν κόσμο.

Ἄς προσπαθήσουμε νὰ προσεγγίσουμε τὸ ίερὸ κείμενο. Ετσι, θὰ μπορέσουμε νὰ πάρουμε κάποια ἐνδιαφέροντα μνημάτα. Ποιά;

1. Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ εἶναι τὸ κεντρικὸ γεγονός τῆς πίστεώς μας. «Εἰ Χριστὸς οὐκ ἐγνηρταὶ, κενὸν ἄρα τὸ κίρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ἡμῶν» ὁμολογεῖ ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Σ' αὐτὴν στηρίζεται τὸ κίρυγμα τῶν Ἀποστόλων καὶ ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Γι' αὐτὸν καὶ πολεμήθηκε ὅσο κανένα ἄλλο γεγονός ἀπὸ τοὺς ἀρνητὲς καὶ τοὺς ἐχθροὺς τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Χρησιμοποίησαν τὴν λογική, τὴν φαντασία, τὴν συκοφαντία. Εφθασαν στὸ φέμα καὶ τὴν διαστρέβλωσην τῶν ιστορικῶν γεγονότων. Παρέβλεψαν τὴν ἀπλότητα καὶ φυσικότητα τῶν Εὐαγγελιστῶν.

2. Ἡ Ἀνάσταση εἶναι γεγονός ἀναμφισβίτη, ιστορικὰ κατοχυρωμένο. Ο Κύριος ὁ Ἰδιος μᾶς βεβαίωσε γι' αὐτό «ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις». Ποιὰ εἶναι τὰ τεκμήρια αὐτά; Εἶναι ὁ κενὸς τάφος, οἱ ἔκθαμβοι στρατιῶτες, τὰ ὀθόνια καὶ τὸ σουδάριο. Ο κυλισμένος λίθος. Εἶναι ἀκόμα οἱ ἐμφανίσεις τοῦ Κυρίου στοὺς μαθητές Του. Εἶναι ἡ δυσπιστία τοῦ Θωμᾶ. Εἶναι ἡ ἐκπλήρωση τῶν ὑποσχέσεών Του γιὰ τὴν κάθιδο τοῦ Ἅγιου Πνεύματος. Εἶναι ἡ συγκλονιστικὴ ἀλλαγὴ τῶν Ἀποστόλων. Εἶναι ἡ ἰδρυση τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι οἱ στρατιὲς τῶν μαρτύρων καὶ τῶν Ἅγιων.

3. Όμως δὲν φθάνει μονάχα νὰ πιστεύουμε ἀκράδαντα στὴν Ἀνάσταση. Εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴμαστε καὶ μάρτυρες της. Καὶ κίρυκές της. Οπως ἔγινε μὲ τοὺς Ἀποστόλους. Οπως συνέβη μὲ τὶς μυροφόρες, ποὺ πρῶτες τὴν πληροφορήθηκαν καὶ τὴν κίρυξαν. Οπως ἦταν ὅλοι αὐτοὶ ποὺ τὴν γνώρισαν καὶ τὴν σάλπισαν. Μάρτυρες τῆς Ἀναστάσεως νὰ γίνουμε ὅλοι. Μὲ τὰ λόγια μας. Τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» νὰ δονεῖ τὴν ἀτμόσφαιρα τὶς μέρες αὐτές, ἀλλὰ καὶ πάντοτε. Νὰ εἴμαστε περισσότερο μὲ τὴν ζωὴ μας «υἱοὶ τῆς ἀναστάσεως». Καθημερινὰ νὰ καταθέτουμε παντοῦ καὶ πάντα τὴν μαρτυρία μας μὲ τὴν ἀναστημένη, τὴν ἀναγεννημένη ζωὴ μας καὶ τὰ ἔργα μας.

Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Δὲν εἶναι καθόλου ύπερβολὴ αὐτὸ ποὺ ἐλέχθη: 'Ολόκληρο τὸ οἰκοδόμημα τοῦ Χριστιανισμοῦ στηρίζεται πάνω σ' ἔνα κενὸ τάφο. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ λείψει τὸ κενὸ αὐτὸ μνῆμα, ὀλόκληρο τὸ χριστιανικὸ οἰκοδόμημα πέφτει. Δὲν εἶναι δική μας τοποθέτηση αὐτή. Τὴν κάνει ὁ μεγάλος κήρυκας τῆς Ἀναστάσεως ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «**Εἰ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν**» (Α΄ Κορινθ. 1ε΄ 13-14). Ἐν δὲν ὑπάρχει ἀνάσταση νεκρῶν οὔτε ὁ Χριστὸς ἀναστήθηκε. Ἐν δὲ ὁ Χριστὸς δὲν ἀναστήθηκε, εἶναι ἄδειο καὶ χωρὶς περιεχόμενο τὸ κήρυγμά μας, κούφια καὶ χωρὶς οὐσιαστικὸ περιεχόμενο καὶ ἡ πίστη μας, ἀφοῦ βάσον καὶ θεμέλιο ἔχουν τὴν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ.

Τὸ ἔρωτημα ὅμως παραμένει. Μιλᾶμε γιὰ τὴν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ σὰν δεδομένο. Ἀπὸ ποὺ βγαίνει μιὰ τέτοια βεβαιότητα ποὺ ἀποτελεῖ στὴν κυριολεξία ζήτημα ζωῆς ἢ θανάτου γιὰ τοὺς Χριστιανούς; Πῶς γνωρίζουμε ὅτι ὁ Χριστὸς πραγματικὰ ἀναστήθηκε; Δὲν ὑπάρχει καμιὰ ἀμφιβολία. Πολυάριθμες οἱ μαρτυρίες καὶ πολλοὶ οἱ ἀξιόπιστοι μάρτυρες ποὺ μᾶς τὸ βεβαιώνουν. Καὶ δὲν μᾶς τὸ βεβαιώνουν μονάχα μὲ τὸ λόγο τους καὶ τὴ γραπτή τους διαβεβαίωση. Μᾶς τὸ διακρύτουν μὲ τὴ ζωή τους ποὺ τὴν πρόσφεραν θυσία, ἀκριβῶς γιατὶ πίστεψαν στὸ μεγάλο αὐτὸ γεγονός. Καὶ ἀσφαλῶς δὲν θυσιάζουν τὴ ζωή τους γιὰ ἔνα ψέμα οἱ πιὸ φωτεινὲς καὶ ἄγιες μορφὲς τῆς ιστορίας.

Εἶναι ιστορικὸ γεγονός ἡ ἀνάσταση; μᾶς ἔρωτοῦν. Καὶ ζητοῦν ἀποδείξεις. Καὶ ζητοῦν νὰ ψηλαφήσουν γιὰ νὰ πιστέψουν. Καὶ ἡ ἀπάντησή μας: Μάλιστα ἡ ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ

εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ ἀδιαμφισβήτητα ιστορικὰ γεγονότα γιατὶ θεμελίωσε ιστορία. Πάνω στὸν ἄδειο τάφο δημιουργήθηκε ἡ πιὸ φωτεινὴ ιστορικὴ πραγματικότητα. Ἀρχισε μιὰ νέα ἐποχή. Ἡ ιστορία χωρίστηκε μὲ μιὰ βαθιὰ διαχωριστικὴ γραμμή. Στὸ ἔξις ὁ κόσμος θὰ μιλάει γιὰ τὴν πρὸ καὶ μετὰ Χριστὸν περίοδο. Καὶ δὲν θὰ μιλάει ἀπλῶς. Θὰ ζεῖ μιὰ νέα ἐποχή. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες, νέοι καὶ γέροι θὰ προσφέρουν τὴ ζωή τους στὸν εὐγενικὸ βωμὸ τῆς ἀγάπης, ὅμοια μὲ τὴν ὁποία δὲν γνώρισε ποτὲ ὁ κόσμος. Ἐνας ἀνακαινιστικὸς ἄνεμος πνευματικῆς δημιουργίας καὶ ἡθικῆς ἀναδημιουργίας θὰ πνέει μέσα στὶς ψυχές. Ἐχουμε μπροστά μας ἔνα θαυμαστὸ ὁδοιπορικὸ ἀλλαγῆς ἀπὸ τὴν πλάνη στὴν ἀλήθεια, ἀπὸ τὴν ἡθικὴν σκλαβιὰ στὴ λύτρωση, ἀπὸ τὸ σκοτάδι τῆς ἀπελπισίας στὸ ἀναστάσιμο φῶς τῆς ἐλπίδας καὶ τῆς χαρᾶς.

Μιὰ τέτοια μοναδικὴ ιστορία δημιουργήθηκε ἀπὸ τὸ μηδέν; Οἱ ἡθικὲς μεταμορφώσεις καὶ οἱ πνευματικὲς ἀναγεννήσεις ξεκίνησαν ἀπὸ ἔνα μῆθο; Ἀλλὰ μὲ μύθους δημιουργεῖται μονάχα μυθολογία, τίποτα περισσότερο. Ἐνας ἀπόστολος Παῦλος, ἡ πιὸ φωτεινὴ μορφὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ θεμελιωτὴς τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ποὺ «**ἔπνεε ἀπειλῆς καὶ φόνου**», σὲ τὶ ὄφείλει τὴ μεταστροφή του; Τί μεσολάβησε, ὥστε ἡ σκληρὴ καρδιά του νὰ γίνεται τρυφερὴ

σὰν τῆς μάνας, ἡ ματιά του νὰ δακρύζει ἀπὸ συμπάθεια, ὁ τυφλὸς φανατισμὸς νὰ γίνεται δύναμη ἀγάπης ποὺ ἀγκαλιάζει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ὁ διώκτης νὰ γίνεται ἀπόστολος Χριστοῦ; Τί μεσολάβησε; Ἡ ἀνάσταση τοῦ Κυρίου. Τίποτα ἄλλο. Ἐκεῖ βρίσκεται τὸ μυστικό του. Τὸ μεγάλο καύχημά του, ἡ ἐλπίδα του, τὸ νόημα καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς του. Ἡ ἀνάσταση ἔταν ἡ ἀκαταμάχητη δύναμη του.

Ὑπάρχει καὶ ἔνα ἀκόμη γεγονός ποὺ δὲν ἔχει καμιὰ ἄλλη ἐξήγηση ἀπὸ τὴ δύναμη ποὺ ξεπίδησε ἀπὸ τὸν ἄδειο τάφο. Ἡ στάση τῶν Χριστιανῶν ἀπέναντι στὸν πιὸ φοβερὸ καὶ ἀποκρουστικὸ ἐχθρὸ τῶν ἀνθρώπων, τὸν θάνατο, δίνει τὴν πιὸ πειστικὴ ἀπάντηση γιὰ τὴν ιστορικότητα τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Μέχρι τότε ὁ θάνατος σκόρπιζε τὴ φρίκη. Τὸ παγερὸ χνῶτο του κέρωνε καὶ τὶς πιὸ ψύχραιμες φύσεις. Μετὰ ὅμως τὴν ἀνάσταση ὁ θάνατος ἔγινε ἀνίσχυρος καὶ σ' αὐτὰ τὰ μικρὰ παιδιά ποὺ προχωροῦσαν ἀτρόμητα στὸ μαρτύριο. Αὐτὴ τὴ δύναμη τῆς ἀναστάσεως, ποὺ τοὺς γέμιζε ἐλπίδα καὶ χαρά, ζοῦσαν σὲ κάθε στιγμὴ οἱ πιστοὶ τῆς πρώτης Ἐκκλησίας. Ἐβλεπαν πιὰ τὸ θάνατο χωρὶς κεντρί, χωρὶς δηλοτήριο. Ὁ ἄδειος τάφος τοῦ Χριστοῦ εἶχε γίνει γι' αὐτοὺς τὸ ἀνεξάντλητο κεφαλάρι θείας ζωῆς καὶ ἀθανασίας.

Όρθοδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.
Όργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἡ «ΖΩΗ»

Κυκλοφορεῖ κάθε μίνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἡ «ΖΩΗ» Σ.Α., Ιπποκράτους 189, 114 72 Αθῆναι.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ιπποκράτους 189, 114 72 Αθῆναι.

Ἐκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ανδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Αχαρνῶν.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lyhnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

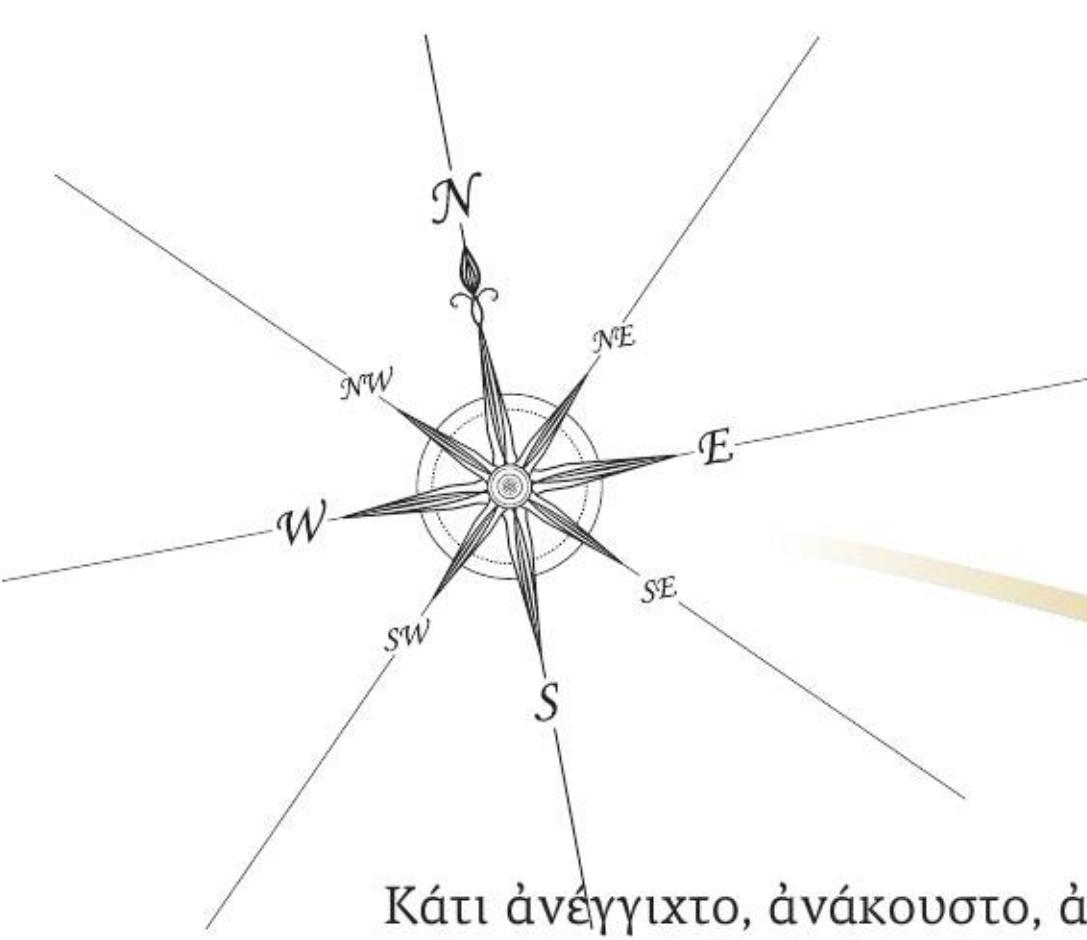
ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 10 €

Ἀποστέλλεται μὲ ἐπιταγὴ ἡ εἰς γραμματόσημα εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Περιοδικοῦ:

Ιπποκράτους 189, 114 72 ΑΘΗΝΑΙ ἡ καταβάλλεται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα μας.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ) Γιὰ ὅλες τὶς χῶρες: 25 € Κύπρος: 15 €

Τὸ μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως

Κάτι ἀνέγγιχτο, ἀνάκουστο, ἀθώρητο,
μήπως κάτω ἀπ' τοὺς τάφους ἀνθίζει
κι ὅ,τι μέσα μας κρύβεται ἀγνώριστο
μήπως πέρ' ἀπ' τὸν θάνατο ἀρχίζει;

Μήπως ὅ,τι θαρροῦμε βασίλεμα
γλυκοχάραμ' αὐγῆς εἶναι πέρα
κι ἀντὶ νῦρθει μιὰ νύχτ' ἀξημέρωτη
ξημερώνει μι' ἀβράδιαστη μέρα;

Μήπως εῖν' ἀλήθεια στὸ θάνατο
κι ἡ ζωὴ μήπως κρύβει τὸν πλάνη;
"Ο,τι λέμε πῶς ζεῖ μήπως πέθανε
κι' εῖν' ἀθάνατο ὅ,τι ἔχει πεθάνει;

Γ. Δροσίνης

Ποῦ εἶναι, ἀλήθεια, ἡ ἄνοιξη, ὅταν ὁ βαρὺς χειμώνας κτυπάει τὸν πόρτα μας; Ποῦ εἶναι ἡ ἡμέρα, ὅταν ἡ νύχτα ἀπλώνεται σὲ ὅλη τὸν πλάση; Ποῦ εἶναι ὁ ἥλιος, ὅταν πυκνὰ τὰ σύννεφα σκεπάζουν τὴν γλυκιὰ θωριά του;

Δὲν θὰ ἔταν λάθος τραγικὸν νὰ νομίσουμε, πῶς ἡ ἄνοιξη δὲν θὰ ξαναέλθει; Ἡ ἡμέρα δὲν θὰ ξαναφανεῖ; Ὁ ἥλιος ξαθηκε γιὰ πάντα, ἐπειδὴ τὰ σύννεφα προσωρινὰ τὸν σκέπασαν;

Ο θάνατος, λοιπόν, δὲν εἶναι «βασίλεμα». Δὲν εἶναι αἰώνιος χειμώνας. Δὲν εἶναι ἀτέλειωτη νύχτα. Δὲν «εἶναι τὸ ἀμετάκλητο τέλος τῆς ζωῆς». Εἶναι γλυκοχάραμα αὐγῆς. Εἶναι ἀβράδιαστη ἡμέρα.

Μονάχα γιὰ τὸν ἄπιστο, αὐτὸν ποὺ δὲν πιστεύει στὴν Ἀνάστασην τοῦ Χριστοῦ, ὑπάρχει «βασίλεμα», νύχτα ἀξημέρωτη, θλιμμένο δειλινὸν ζωῆς, «θάνατος ἀμετάκλητα τετελεσμένος». Γιὰ τὸν πιστὸ Χριστιανὸ δὲν ὑπάρχει δειλινὸν ζωῆς. Υπάρχει ἡ αὐγὴ μιᾶς νέας ζωῆς. Δὲν ὑπάρχει τὸ ἀτέλειωτο λυκόφως τοῦ θανάτου. Υπάρχει τὸ ἐλπιδοφόρο λυκαυγὲς τῆς Ἀναστάσεως. Τὴν τρικυμία διαδέχεται ἡ γαλήνη. Τὸν βαρὺ χειμώνα ἡ αἰώνια ἄνοιξη. Τὰ ἀνεκπλήρωτα σχέδια τῆς παρούσης ζωῆς βρίσκουν ἐκεῖ τὸν ἐκπλήρωσή τους. Οἱ ὅμορφοι πόθοι, οἱ εὔγενικοὶ ὄραματισμοί, οἱ μεγάλες προσδοκίες, τὸν πραγματοποίησή τους.

Ἐτσι εἶναι. Περνοῦν τὰ χρόνια καὶ γιὰ τὸν πιστὸ Χριστιανό. Γερνάει καὶ αὐτός. Ἡ ψυχή του ὅμως μένει πάντα νέα. Ἀγέραστη. Ἀπρόσβλητη ἀπὸ τὶς ρυτίδες τοῦ χρόνου. Πλασμένη ἀθάνατη, ζεῖ ἀπὸ τώρα ἀναστημένη. Προαπολαμβάνει τὸν αἰώνιότητα.

Ἀξημέρωτη νύχτα βλέπει ὁ ἄπιστος. Ἀβράδυναστη ἡμέρα βλέπει ὁ πιστός. Καὶ ζοῦν, ὁ καθένας μὲ τὸν τρόπο του, ἀπὸ τώρα στὸ θλιβερὸν ἢ στὸ χαρούμενο καὶ ἐλπιδοφόρο αὐτὸν κλίμα.

Πρὸς τὸ τέρμα τῆς ζωῆς βαδίζει μονάχα ἐκεῖνος ποὺ βλέπει τέρμα στὴ ζωή. Ὁ Χριστιανὸς ὅμως ποὺ

πιστεύει καὶ στὴν ἄλλη ζωή, δὲν βαδίζει πρὸς τὸ τέρμα. Προχωρεῖ πρὸς τὴν ἀρχὴν μιᾶς νέας ἀθάνατης ζωῆς. Ὁ θάνατος δὲν εἶναι θάνατος. Εἶναι γέννηση. Δεύτερη γέννηση. Εἶναι ἀλλαγή. Τὸ φθαρτὸν τυνεται ἀφθαρσία καὶ τὸ θνητὸν τυνεται ἀθανασία. (Α΄ Κορινθ. ies' 53).

Μεγάλο τὸ πρόβλημα τοῦ θανάτου. Καὶ οἱ ἀπορίες ἀτέλειωτες. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἔχει θέσει τὰ ἐρωτήματα τῶν πολλῶν: «Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; Ποίω δὲ σώματι ἔρχονται;» (Α΄ Κορινθ. ies' 35). Καὶ ἡ ἀπάντησή του:

Λίγη σκέψη καὶ παραπρητικότητα ἀρκοῦν, γιὰ νὰ καταλάβουμε τὴν Ἀνάστασην. Μιὰ εἰκόνα παραστατικὴ μᾶς δίνει ἡ γύρω μας φύση, ποὺ εἶναι γεμάτη ἀπὸ νεκραναστάσεις. Τὰ ὀλόχρυσα στάχυα, τὰ πολύχρωμα λουλούδια, τὰ καρποφόρα δένδρα, ὅλα ἔχουν ὡς ξεκίνημά τους ἔνα σπόρο ποὺ θάφτηκε στὴ γῆ, σάπισε καὶ φάνηκε πῶς ξάθηκε. Καὶ ὅμως δὲν ξάθηκε. Θάφτηκε, ὅχι γιὰ νὰ ξαθεῖ, ἀλλὰ γιὰ νὰ καρποφορήσει.

Πῶς τώρα θὰ ἀναστηθοῦμε; Ἄλλαγμένοι. Μεταμορφωμένοι. Εἶναι τὸ ἕδιο ὁ γυμνὸς σπόρος καὶ τὸ πολύχρωμο φυτό; Ἀσφαλῶς ὅχι. Υπάρχει κάποια ὅμοιότητα στὴ σπερματικὴ βάση. Δὲν ἔχει ὅμως τὸ φυτό, τὸ δένδρο, τὸ ἕδιο σχῆμα, τὸν ἕδιο ὅγκο, τὴν ἕδια ἀξία μὲ τὸν σπόρο. Κάτι παρόμοιο μᾶς λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος θὰ γίνει καὶ μὲ τὰ σώματα ποὺ θὰ ἀναστηθοῦν. Τὸ νεκρὸ σῶμα θὰ ἀναστηθεῖ ἀφθαρτο, ὡραῖο καὶ ἔνδοξο.

Ἄς ἔλθει τώρα ὁ ἀθεϊσμὸς νὰ δώσει τὴ δική του ἐρμηνεία. Στάχτη καὶ χῶμα καὶ σκουλήκια οἱ πόθοι, οἱ προοπτικές, τὰ ὅμορφα αἰσθήματα; Ὁ λίθος τοῦ μνήματος εἶναι ὁ βράχος ποὺ συντρίβεται τὸ πλοιάριο τῆς ζωῆς μᾶς καὶ μετὰ θλιβερὸν ναυαγοὶ παλεύουμε ἀπεγνωσμένα μὲ τὰ κύματα τῆς ἀπελπισίας, ὡς ὅτου μᾶς καταπιεῖ ὁ σκοτεινὸς τάφος τῆς ἀνυπαρξίας;

“Οσοι ὅμως πιστεύουν γνωρίζουν ὅτι ὁ Κύριος μὲ τὴν Ἀνάστασήν Του ἔγινε ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀθανασίας. Ὁ θάνατός Του ἔγινε τοῦ θανάτου ὁ θάνατος. Δὲν ὑπάρχει πιὰ θάνατος, παρὰ μόνο μετάβαση ἀπὸ τὸν θάνατο στὴ ζωή. Αὐτὸν τὸ μήνυμα στέλνει ἡ λαμπροφόρος Ἀνάσταση τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ.

«Ω τάφος ἀθανασίας χωρίον! Ω τάφος ἀναστάσεως ἐργαστήριον! Ω τάφος τῶν τάφων κατάλυσις! Ω τάφος ἐν ὦ θάνατος τοῦ εἶναι θάνατος παύεται! Ω τάφος ἐν ὦ ζωὴ φύεται πέρας οὐκ ἔχονσα!» ἀναφωνεῖ καὶ ὁ Μ. Ἀθανάσιος καὶ ἡ φωνή του ἀποτελεῖ τὸν ἀντίλαο τῆς φωνῆς τοῦ ἀπόστολου Παύλου: «Ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον; Ποῦ σου, ἃδη, τὸ νίκος;» (Α΄ Κορινθ. ies' 55). Δὲν ἔχει πιὰ ὁ θάνατος φαρμακερὸ κεντρί. Νίκησε γιὰ λογαριασμό μας, ὁ Κύριος μας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Ο ΠΙΛΑΤΟΣ ΚΑΙ Ο ΟΧΛΟΣ

‘Ο αἰώνιος βασιλιάς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς στὸ πραιτώριο, μπροστὰ σ’ ἔνα γλοιώδη ήγεμονίσκο, τὸν Πιλάτο. Ό ἀναμάρτητος, ό δίκαιος Κριτής κρίνεται καὶ κατακρίνεται ἀπὸ τὸ σκοτεινὸν πάθος, τὴν ἀδικία καὶ τὴν σκοπιμότητα. Ή ἀλήθεια καταδικάζεται ἀπὸ τὸ ψέμα καὶ τὴν ύποκρισία. Ό Πιλάτος, τυλιγμένος μὲ τὴν δικαστικὴν τίβεννο, περιφροντὶς τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπάρεσκος, κρατάει στὰ τρεμάμενα χέρια του τὸ βαρὺ ζυγὸν τῆς δικαιοσύνης. Καὶ ἀπὸ κάτω ὁ ἄστατος ὄχλος, ἡ ἀπρόσωπη μάζα, στὰ χέρια ἐπιτίδειων λαιοπλάνων. Μιὰ παρωδία δίκης. Πόσο φοβερὸν ἀλήθεια, ὁ ἀνθρωπος, τὸ λογικὸν πλάσμα τοῦ Θεοῦ, νὰ μεταπνέει στὴν ἀγελαία κατάσταση καὶ σὰν ἄβουλο κοπάδι, νὰ ἄγεται καὶ νὰ φέρεται μὲ φωνὲς καὶ σφυρίγματα! Καὶ ἐνῷ ὁ Πιλάτος βλέπει τὴν σκευωρία, καταλαβαίνει τὴν δολιότητα, κλείνει τὰ μάτια μπροστὰ στὴν ἀλήθεια καὶ «**νίπτει τὰς χεῖρας του**», ἀφίνοντας ἀκάθαρτην τὴν συνείδησή του. Μικρὸν ἀνάστημα σὲ ύψηλὴ θέση. Δὲν τὸν ἐνδιαφέρει ἡ ἀλήθεια, τὸ δίκαιο, ἀλλὰ ἡ ἔξουσία. Καὶ σήμερα ἡ ἴστορία ἐπαναλαμβάνεται. Η συστηματικὴ παραβίαση τοῦ δικαίου καὶ τῆς νομιμότητας, ἡ διαστροφὴ τῆς ἀλήθειας, ἡ αὐθαιρεσία τῆς ἔξουσίας, καλυπτομένης ἀπὸ τὸ διάτρυτο ἐνδυμα τῆς νομιμοφάνειας, ἡ ἀντιστροφὴ τῶν ἀξιῶν καὶ ἡ περιθωριοποίηση τῶν ἀξιῶν, ἡ πεισματικὴ παραβίαση τῶν νόμων, ὥστε νὰ γίνεται νόμος ἡ παρανομία, σηματοδοτοῦν τὴν χρεοκοπία τῆς κοινωνίας μας. Ό Πιλάτος καὶ ὁ ὄχλος κυρίαρχη ἔξουσία, δυστυχῶς καὶ σήμερα στὸν 21ο αἰώνα.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟΥΣ ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΟΥΣ

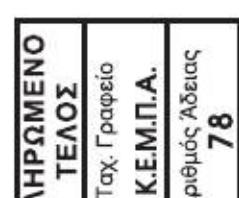
Η ἀνιστόρητη καὶ προκλητικὴ ἐκ μέρους τῶν ΗΠΑ, καὶ ὅχι μόνο, ἀναγνώριση τῶν Σκοπίων μὲ τὴν ψευδεπίγραφη ὀνομασία Βόρεια Μακεδονία προκάλεσε θλίψην καὶ ἀγανάκτησην. Λησμόνησαν αὐτὰ ποὺ οἱ ἕδιοι ἔλεγαν γιὰ τὶς ἑτερόκλητες ἐθνότητες τῶν Σκοπιανῶν: «Η κυβέρνηση θεωρεῖ ὅτι κάθε λόγος γιὰ Μακεδονικὸν “ἔθνος”, Μακεδονικὴ “πατρίδα”, ἡ Μακεδονικὴ “ἔθνικὴ συνείδηση”, ἀποτελεῖ προπαγάνδα ἀσύστατη ποὺ δὲν στηρίζεται σὲ καμιὰ ἔθνικὴ ἢ πολιτικὴ πραγματικότητα...» (Ἐντουαρντ Στεττίνιους, ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν τῶν ΗΠΑ). Αὐτὰ τότε. Τότε ποὺ ἡ ἀλήθεια καὶ ὁ σεβασμὸς στὸ δίκαιο καθόριζαν τὴν ἐξωτερικὴν πολιτική. Σήμερα; Στοὺς ἐπιλήσμονες τῶν ἀγώνων καὶ θυσιῶν τῆς Έλλάδος θὰ θέλαμε νὰ ύπενθυμίσουμε ἔνα γεγονός. Πρὸ ἐτῶν ἡ Σλοβενία τύπωσε χαρτονόμισμα, ὅπου ἀπεικόνιζε τὸν θρόνο τῶν Δουκῶν τῆς Αύστριας Καρινθίας τοῦ 14ου αἰώνα. Μόλις τὸ εἶδε ἡ Αύστρια ἀντέδρασε ἀμέσως, ἀξίωσε καὶ πέτυχε τὴν ἀμεσον πολτοποίησην του μὲ τὸ αὐτονότο ἐπιχείρημα, ὅτι κανένας λαὸς δὲν δικαιοῦται νὰ σφετερίζεται τὰ ἴστορικὰ σύμβολα (πολὺ περισσότερο τὴν ἴστορία καὶ τὸ ὄνομα) ἐνὸς λαοῦ. Καὶ κάτι ἀκόμα. Τὸ 1906 πρωτοεκδόθηκε στὰ γερμανικὰ τὸ σύγγραμμα τοῦ Ὀτο Χόφμαν, στὸ ὅποιο μὲ ὑποδειγματικὴ ἀμεροληψίᾳ τεκμηριώνεται ὅτι ἡ γλώσσα τῶν ἀρχαίων Μακεδόνων ἦταν Ἑλληνικὴ διάλεκτος καὶ οἱ ἕδιοι γνήσιοι Ἑλληνες. Τὸ ἐγκυρότατο αὐτὸν ἔργο ἐπανεκδόθηκε στὴ δεκαετία τοῦ 1970 στὰ γερμανικὰ καὶ θεμελιώνει τὰ Ἑλληνικὰ ἐπιχειρήματα.

«ΝΟΜΟΣ ΓΕΓΟΝΕΝ Η ΠΑΡΑΝΟΜΙΑ»

«Εἶχε κλείσει γιὰ τὸν πρωθυπουργό, μὲ τὴν θεσμοθέτηση τοῦ συμφώνου συμβίωσης γιὰ τὰ ὄμοφυλα ζευγάρια, ἔνας κύκλος ὡπισθοδρόμησης καὶ ντροπῆς γιὰ τὸ ἑλληνικὸν κράτος, ἀρνήσεων καὶ περιθωριοποίησης ἐνὸς μεγάλου μέρους συμπολιτῶν μας». Ό όμοτιμος καθηγητὴς τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου τοῦ Πανεπιστημίου Αθηνῶν κ. Ν. Ἀλιβιζάτος μὲ ἄρθρο του στὴν «Καθημερινὴ» (2.3.2019) γράφει: «Οταν τὸ ΣΤΕ νονθετεῖ ἀκραίονς ἱεράρχες». Οὐσιαστικὰ φτάσαμε σὲ θλιβερὲς καταστάσεις ποὺ ἄλλοτε προκαλοῦσαν ντροπὴν καὶ σήμερα προβάλλονται ἀνερυθρίαστα ως «ἰδιαιτερότητες» καὶ νομιμοποιοῦνται. «Οσοι παρουσιάζονται ως φύλακες τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων ἐρώτησαν καὶ τὰ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενα, τὰ παιδιά; «Εἶμαι ἔνα ἀπὸ τὰ ἔξι ἐνήλικα παιδιὰ ὁμοφυλόφιλων γονέων ποὺ πρόσφατα κατέθεσαν στὸ Ἀνώτατο Δικαστήριο τῶν ΗΠΑ, ζητώντας ἀπὸ τὸ Δικαστήριο νὰ σεβαστεῖ τὴν ἀρχὴ τῶν πολιτῶν νὰ διατηρήσουν τὸν ἀρχικὸ δρισμὸν τοῦ γάμου: Τὴν ἐνωση μεταξὺ ἐνὸς ἄνδρα καὶ μιᾶς γυναίκας ποὺ ἀποκλείει ὅλους τοὺς ἄλλους, ἔτσι ὥστε τὰ παιδιὰ νὰ γνωρίζουν καὶ νὰ μποροῦν νὰ ἀνατραφοῦν ἀπὸ τοὺς βιολογικοὺς γονεῖς τους. Εἶμαι ἡ κόρη ἐνὸς γκέι πατέρα ποὺ πέθανε ἀπὸ AIDS. Περιέγραψα τὴν ἐμπειρία μου στὸ βιβλίο μου: Η Ἐπίδραση τῶν Ὁμοφυλόφιλων Γονέων. Πάνω ἀπό πενήντα ἐνήλικα παιδιὰ ποὺ μεγάλωσαν μὲ ὁμοφυλόφιλους γονεῖς ἔχουν ἐπικοινωνήσει μαζί μου, γιὰ νὰ μοιραστοῦν τὶς ἀνησυχίες μου γιὰ τὸ γάμο ἀτόμων τοῦ ἰδίου φύλου καὶ τὴν ἀνατροφὴ τῶν παιδιῶν... Θέλω νὰ προειδοποιήσω τὴν Ἀμερικὴ νὰ περιμένει σοβαρὴ διάβρωση τῶν ἐλευθεριῶν, ἀν τὸ Ἀνώτατο Δικαστήριο τῶν ΗΠΑ ύποχρεώσει τὸν γάμο ἀτόμων τοῦ ἰδίου φύλου...» (Dawn Stefanowicz).

ΠΑΡΑΙΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΦΙΛΟΤΙΜΟ

“Ενα γεγονὸς ἡθικῆς εύαισθησίας ποὺ τόσο ἔχει λείψει ἀπὸ τὴν ύποτονικὴ ἐποχή μας. «Σουηδὴ ύπουργὸς παραιτήθηκε, ὅταν ἀποκαλύφθηκε ὅτι ἀγόρασε παιχνίδι εύτελοῦς ἀξιῶν στὸ παιδί της χρησιμοποιώντας τὴν πιστωτικὴ κάρτα τοῦ ύπουργείου της». Παράδοξα ἵσως ἡθικὴ σήμερα τέτοια περιστατικά. Κάποιοι μπορεῖ καὶ νὰ τὰ εἰρωνευθοῦν. Καὶ ὅμως ἀν λείψει ἡ ἡθικὴ εύαισθησία, τὸ φιλότιμο, ἡ ντροπὴ καὶ μάλιστα ἀπὸ τὰ πρόσωπα ποὺ ἀσκοῦν δημόσιο λειτούργημα, τότε τί μένει; Γιὰ μᾶς ἰδιαίτερα τοὺς Ἑλληνες τὸ φιλότιμο καὶ ἡ αἰδῶς ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ως σήμερα εἶχαν πρωτεύουσα θέσην. Ό Πλάτων θεωροῦσε τὴν ντροπὴν ἀνώτερην καὶ ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην, γιατὶ χωρὶς τὴν πρώτην δὲν μπορεῖ νὰ σταθεῖ οὕτε ἡ δεύτερη. Στοὺς νόμους του ἡ δικαιοσύνη λέγεται κόρη τῆς αἰδοῦς (ΥΗ. 11,943). Έπίσης λέει, πῶς ὁ ἀναιδῆς, ὁ ἀδιάντροπος πρέπει νὰ φονεύεται ως νόσος τῆς πόλεως (Πλάτ. Πρωταγόρας 322A-323A). Άκριβῶς γιατὶ τὴν ἀδιαντροπὴν διαδέχεται ἡ παρακμὴ καὶ ἡ κατάρρευση. Φτάσαμε σήμερα στὸ ἔσχατο κατάντημα: Νὰ θεωρεῖται ντροπὴ τὸ νὰ ντρέπεσαι! «Οὐχ οὔτις ἀμαρτία κακόν, ως ἡ μετὰ τὴν ἀμαρτίαν ἀναισχυντία» ἔγραψε ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος. Μεγαλύτερο κακὸ ἀπὸ τὴν ἀμαρτία ἡ ἀδιαντροπία.

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Πτυχοδότους 189
114 72 ΑΘΗΝΑ